

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szoros perit sor egyszer 20 fill.
minden közzététel 16 fill.

Árnylati sor 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOSEF.

Kedd, május 15.

A főispáni beiktatás.

Tavaszi pompával, a sablonokon fölül emelkedő ünnepiességgel iktatja be Arad szabad királyi város és Arad vármegye új főispánját: gróf *Károlyi* Gyulát.

Az új főispán, mint az új politikai korszak képviselője s a kormány bizalmának letéteményese foglalja el hivatalát. Mint az aradmegyei koalíció elnöke, politikailag szinte predesztinálva volt arra, hogy a mikor a koalíció köréből a kormány megalakult, az aradmegyei főispán ő legyen.

Az alkotmányos életnek, a király és nemzet között kitört kínos viszály békés elintézésének, a parlamenti rend helyreállításának és az ország konszolidációját biztosítani törekvő munkának — mely hivatva lesz pótolni a válsággal járó hanyatlás és tespedés okozta súlyos bajokat és károkat — minden magyar ember csak örülni tud.

A kormány rendbe hozván az állami élet rendes üzemének gépezetét és eltakarítván a romokat, melyeket az alkotmányellenes kormány rombolása előidézett, nyugodtan hezsa foghat az alkotások és regenerálás munkájához.

Soha kormány nem volt könnyebb helyzetben, mint a mostani Wekerle-kor-

mány. A nemzet óriási többsége a legnagyobb bizalommal tekint feléje.

A sajtó — alig némi kivétellel — kórusban zengi az új kormány nagy hivatottságát, dicsőségét.

A parlamentben ugyszólván nem is lesz ellenzék. Az abszolút többséget nyert függetlenségi párt és a többi pártok a kormány programja alapján kértek és nyertek mandátumot — tehát támogatni fogják a kormányt. Még az ellenzékében is szerencsés az új kormány. Az ellenzékét a parlamentben egyelőre csak a nemzetiségek képviselik, a kiket politikájuk előre megfoszt attól a rokonszenvtől, a melynek fölkelése minden ellenzéki politikának nélkülözhetetlen kelléke.

A törvényhatóságok leginkább örülnek a megtörtént kibontakozásnak, mert a törvénytelen hatalom első sorban a vármegyék önkormányzati jogainak elkobzását tűzte ki feladatául. És a vármegyék élére helyezett új főispánok szintén előmozdítják majd a kormányra nézve különben is kedvező közhangulatnak terjedését. S abban a pompában és lelkesedésben, a mely a most folyó installációk alkalmával a hagyományos kereteket tulszárnyalja, bizonyára ünneplésre talál a törvényhatóságok önkormányzata, a mely a királyi biz-

tosok és egyéb durva eszközök ellenében is diadallal állotta meg a harcot a közelmult nehéz időkben.

S a békés működésnek küszöbén, a mely után az abszolutizmus felhői alatt mindenki egyformán sóvárgott, fokozott várakozással tekint az ország a kormány működése elé.

A kormány politikájának és törekvésének exponense a vármegyékben a főispán.

A holnapi beiktatási ünnepélyen a bizalom és várakozás jegyében fogadják az új főispánt. Hipokritaság volna az örömmámor fitogtatása abban a városban, a mely eddig erős demokrata érzéseiről volt ismeretes, s a hol a mágnásokért pusztán a rangjuk kedvéért sohase lelkesedett a polgárság, s a hol az új főispán ismeretlen ember még. Csak ama rövid idő óta, hogy az aradmegyei szövetkezett pártokat vezette, jutott némi kapcsolatba Arad társadalmával, s annak is szűk körével. De talán épen ez teszi könnyebbé az új főispán helyzetét, zavartalanabbá a holnapi ünnep díszét.

Tiszta fehér lappal érkezik új főispánunk körünkbe és egyedül tőle függ ennek a fehér lapnak miként való kitöltése. Tiszta intencióit nincs okunk kétségbe

Főispáni installációk

Aradmegyében.

— Az alkotmányos aera óta. —

Hetedik ízben lesz tanuja holnap Arad közönsége főispáni installációnak 1867 óta. A hat főispán sorrend szerint: *Szende Béla*, *Atzél Péter*, *Tabajdy Károly*, *Fábián László*, *Urbán Iván*, *Vásárhelyi Béla*.

Bizonyára nem lesz érdektelen, ha a holnapi fényes ünnepélyek alkalmából egy-két odavetett vonással feljuttatjuk, mikép folytak le, mikép mentek végbe a főispáni beiktatások.

Szende Béla.

1867. április 20-án a „Vegyes tudósítások” élen a következő pár sor jelent meg az „Alföld”-ben:

„Nagyon elterjedt hírek szerint Aradmegye főispánjává *Szende Béla* krassómegyei alispán ur nevezetett volna ki.

Négy nap múlva a mondott ujság vezércikkben üdvözlö a főispánt, mint olyan embert, ki az alkotmánynak, a haza érdekeinek és szabadságának mindenkor határozott és szilárd harcosa volt.

Szende Béla május 4-én érkezett meg Aradra. Nem óhajtott semmi tüntetést — írja az akkori krónikás — azért megérkezése idejét sem tudatta senkivel; így történt, hogy a

megye s a város határán a szokásos fogadások és tisztelgések is elmaradtak.

Aradmegye 61-iki bizottmányának tagjai másnap délelőtt tisztelgtek az új főispánnál. Valamivel 10 óra után a jelen voltak ifju *Biró Imre* 61-iki alkotmányos alispán vezérlete alatt a főispán szobáiba vonultak, a hol meleg üdvözlő beszédek hangzottak el. Ime, a megyék helyreállítása törvényhozásilag lön kimondva — szölt örömmel az alispán — az üdvözlő lön egyszersmind megbízva e megye kormányzásának vezetésével. Őt, a főispánt, e megye nemcsak tiszteli, hanem támogatni is hazafiul kötelességének tartja. A főispán megindultan válaszolt. Ő — ugymond — a törvényesség, az alkotmányosság fegyverével jött ide, ily fegyverekkel felajánlja magát a közönség hazafias táborában helyet foglalni.

Szende Béla május 28-án foglalta el a főispáni széket Aradmegye állandó bizottmányának ülésén. Egyszerű, keresetlen, de őszinte hazafiul meleg szavakkal indította meg — írja tudósításában az „Alföld” — e megye önkormányzati működését. Az új főispánt székfoglalója után *Nagy Sándor* üdvözlötte szép, lelkes beszéddel, majd kitörő örömközt ünnepelték a magyar felelős minisztérium kibocsátványát a municipiumok visszaállítása tárgyában. *Tabajdy Károly* és *Simonyi Lajos* br. indítványára határozatilag kimondották, hogy e hazafias ténykedésért a törvényes felelős kormányt feliratilag üdvözlöik.

Aradmegye s a város este a főispán tisztel-

teletére fáklásmenetet rendezett. Háromszáz fáklás világa mellett, a helybeli dzsidás zenekar harsogó zenéje kíséretében roppant néptömeg indult a megyeház felé, a főispán lakására. Oda megérkezve, a dalárda „Isten áldd meg a magyart” éneklé, ennek végeztével a katonai zenekar ünnepélyes alkalmi dalokat játszott. A főispánt *Szalay Antal* ügyvéd magyarul, *Nikora Dávid* román nyelven üdvözlötte. A főispánt mind megjelenésekor, mind beszédei végeztével zajosan éljeneztek.

Komoly, de felette hazafias színezete volt tehát ennek az installációnak, ami nem csoda, mert az alkotmány helyreállításának nagy tényével esett össze.

Atzél Péter.

*Atzél Péter*t, Aradváros polgármesterét, 1871. május 5-én nevezte ki a király Aradmegye főispánjává.

A főispáni beiktatást megelőző este, június 14-én, a város és a megye közönsége nagy-szerű fáklásmenetet rendezett. Az óriási menetet a főternek a kaszinó és templom közt fekvő részén összegyűlekezett s számos magyar nemzeti és román színű lobogókkal több sorfalat képezve, a katonai zenekar kíséretében megindult s haladt egyenes vonalban a megyeház és Purgly-ház során a városi sétány jobb-oldali részét megkerülve, *Atzél Péter* lakásáig. Itt *Tagányi István* ügyvéd mondott beszédet, üdvözlölvén lelkesen az új főispánt, mint a megye szülöttét, kinek honfiai erőnyekben tün-

Wekerle Temesvárrott. A kormány programja.

(A miniszterelnök a német szövetséggel.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 14.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap nagyfentosságu beszédet mondott temesvári választói előtt. A beszédnek különösen három pontja érdemel különösebb figyelmet: az, amelyben a 48-as párt többségrejutását érintette, amelyben a nemzetiségek mozgólódásairól beszélt és amelyben a német szövetséget érintette. A kormányelnök nyilatkozatairól, melyek egyebekben a kormányprogram részletesebb vázát is magukban foglalják, az alábbi tudósítás számol be:

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap délután félhárom órakor érkezett Temesvárra. A temesvári pályaudvaron több ezer főnyi néptömeg várta. Délután öt órakor a városi Vigadó nagytermében választógyűlés volt, amelyet Kisfaludy Kálmán, az ügyvédi kamara és a temesvári koalíció elnöke nyitott meg. Indítványára a miniszterelnökért deputációt küldtek. Wekerlét a választók nagy lelkesedéssel fogadták. Kisfaludy Kálmán intézett hozzá üdvözlő beszédet.

Wekerle Sándor az üdvözlésre hosszabb beszédben válaszolt, melyben ezeket mondta:

Ne várjanak tőlem részletes politikai programot, mert csak ismétlésekbe bocsátkozhatnám, vagy pedig arra a részletes munkaprogramra kellene kiterjeszkednem, amelynek fejtegetése politikai illetemnek megfelelőleg a képviselőházban lesz helyén. Ezért csak főbb vonásokban jelzem ezt a feladatot, amelyre mi vállalkoztunk.

A program alapvonásai.

Az ország törvényes rendjének helyreállítása úgy a közigazgatás, mint az állami igazságszolgáltatás egész menetében, a jogfolytonosságnak megóvása, védelmezése, kulturális és gazdasági fejlődésünknek előbbrevétele, a feje-

delem és nemzet közötti egyetértésnek hű ápolása és a jövőre nézve való biztosítása, ezek azok a politikai feladatok, amelyekre vállalkoztunk. Ez az a politikai program, amelyre nemcsak vállalkoztunk, hanem amelyre nézve a legutóbbi választások után a nemzetől is mandátumot nyertünk. Azért rám nézve, aki oly kormánynak vagyok a feje, amely különböző pártokból alakult, talán már a politikai illetemről fogva is közbübs kellett hogy legyen, hogy a pártoknak számaránya miképpen alakul, mert nem a számarány, hanem az a program képezi bitvallásunkat és megoldandó feladatunkat, amelyre vállalkoztunk és amelynek megoldására a nemzetől most ezen átmeneti időre mandátumot nyertünk.

A felsorolt teendőkön kívül a nemzet nemcsak nagy zömének, hanem egészének a modern demokrácia minden követelményének megfelelőleg a politikai élet sáncaiba való bevezetése képezi legfőbb feladatunkat.

A nemzetiségek.

Itt e helyen, ezen nagy vidéknek a központján, ahol különböző nemzetiségeknek centrifugális ereje egyesül, ezen a helyen kell kiemelnem azt, hogy igenis a nemzetiségeknek tevékenységünkbe való bevonulását is mellőzhetetlen feladatunknak tartjuk. Nem engedmenyeknek az árán, mert engedményekkel le lehet kenyerezni időről-órára egyeseket, de engedmény nélkül nem lehet lekötölni a jövőnk, a néptörzs fejlődését. Aki igaz és maradó politikát akar követni, annak nem az engedménynek, hanem a megértésnek politikáját kell nagygyá tennie. Sárterlenül fenn fogjuk tartani azokat a kereteket, amelyeket mindig felállított a magyar politika: a magyar állameszmének feltétlen elismerését és tisztelgetését, a magyar faj politikai vezetését, nemzeti jellegét. Ezen a kereten belül a szabad egyéni fejlődést nem fogjuk gátolni és nemcsak a politikai, hanem a humanizmus követelményeinek, az egyforma elbánásnak minden tekintetben érvényt fogunk szerezni.

A külföldi szerződések.

Azok a külföldi szerződések, amelyeket nemcsak megkötöttünk, hanem tényleg életbe is

léptettük, a legközelebbi időre megszabják azt az alapot, amelyen gazdasági tevékenységünket kikell fejtenünk. Ezek a szerződések bizonyos előnnyel is járnak: azzal az előnnyel, hogy a bizonytalanságot a gazdasági bizonyosság körülményei váltották fel; de hátránnyal járnak annyiban, amennyiben megnehezítették értékesítési viszonyainkat, mert emelkedett a munkabér és el kell készülni lennünk arra, hogy a munkást még jobban kell fokról-fokra díjazni, mert azzal a nagy nemzetközi problémával, amely a munkát nemzetközi tényezővé és érték-ké tette, sikerrel csak úgy küzdhetünk meg, saját népünket csak úgy tarthatjuk itthon és foglalkoztathatjuk méltóan, ha anyagi helyzetéről kellőleg gondoskodunk. Ezek uraim: a kivándorlás kérdésének legfontosabb részletei: a munka megfelelő díjazása, a kisebb zaklatások elkerülése, mindenféle melléktehernek könnyítése és a közintézményekben és közjogokban való egyforma részesítés és gondozása. Meglesz a feladata ezen cél elérése végett a pénzügyi kormányzati ágának az adóreform létesítése, a roppantul megrendült hitelképességünknek és külföldi hitelviszonyainknak rendszeres gondozása után. Meglesz a feladata a célok elérése végett a kultúrízgatásnak is különösen a szakoktatás fejlesztése tekintetében. Meglesz a feladata e téren közlekedési hálózatunk bővebb kiterjesztésének és jobb kihasználásának biztosításával.

Gazdasági célok.

Talán fölmentve érezhetem magamat attól, hogy olyan gazdasági igazságokat fejtegessek, mint az, hogy minden gazdasági tényezőt egyformán kell ápolnunk, hogy a mezőgazdaság nem élhet meg ipar nélkül, az ipar nem élhet meg mezőgazdaság nélkül. De egyet, mint politikai alaptételemet külön fel kell említenem és ez az, hogy higgyék el, hogy azon rendezést, amely államháztartásunk körében vár reánk, azt a rendezést semmiféle szakismeret, semmiféle genialitás a mai forrásokból helyreállítani nem tudja.

Itten a rendezésnek egy útja van, a gazdasági munka útján újabb értékeket, újabb jövedelmeket teremteni és ezek természetesen feles-

ség, diszmagyaros urak hajtottak fényes biciklikben az ünnepély színhelyére.

Előző este Kreszányi igazgató a színházban diszleladást rendezett, hol a főispánt lelkesen megéljenzették. Az ünnepi előadást allegorikus képlet előzte meg, melyben képviselve voltak a gyászoló Arad, Pannónia, Erdem, Igazság, Béke, Jog, és Történet. Az allegória után Bánkban t adták.

A vármegyeházán tartott installációs közgyűlést, melyen minden talp alattnyi tér el volt foglalva, Ormos Péter alispán nyitotta meg s a kinevező okirat felolvasása után küldöttséget menesztettek a főispán meghívására. A deputáció tagjai voltak Simonyi Lajos báró, Metianu János püspök, Károlyi Tibor gróf, Bohus Zsigmond és Vásárhelyi László.

Tíz perc elteltével megjelent Fábán László fekete diszmagyarban. A közönség felállott, percekig éljenzett és tapsolt. A főispán letette a hivatalos esküt, majd általános figyelem és feszült érdeklődés közt megtartotta székfoglalóját. Beszéde elején előde bokros érdemeinek áldozott, majd azon reményének adott kifejezést, hogy a megye közönségének támogatásával sikerülni fog az ő vezetése alatt is előbbre vinni a megye jólétét. Végül vázolta programját és ezt a kijelentést tette:

— Az érdekek harcában követni fogom a pártatlan igazságot, melyet csak az imént elhangzott esküm parancsol.

A székfoglaló után Szathmáry Gyula főjegyző lendületes szavakkal üdvözölte a főispánt, mire Vásárhelyi László indítványára ki-mondották, hogy mindkét beszédet jegyzőkönyvbe fogják iktatni. Ugyanezen közgyűlésen adta át az új főispán Ormos Péter alispánnak a III. osztályú vaskoronarendet.

A városházán d. e. 11 órakor ment végbe az installáció. Az egybegyűlteket Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester üdvözölte s a kinevező okirat felolvasása után a főispán meghívására küldöttséget kért fel, melynek tagjai voltak Tarjánai Vilmos elnöklété alatt Boros Benl, Hász Sándor, Hirschman József, Nikolics Péter és Ifj. Kristóry János.

Lelkes éljenzések közt jött be a főispán s tartotta meg székfoglalóját, amely nagy hatást keltett.

A székfoglaló után a város nevében Institoris Kálmán főjegyző emelkedett hangú, szép beszéddel üdvözölte a főispánt a város közönsége, Múlek Lajos dr. pedig a törvényhatósági bizottság részéről. Mindhárom beszédet megörökítették a jegyzőkönyvben.

A mindvégig lelkes hangú gyűlést 35 küldöttség tisztelgése rekesztette be.

Déli 2 órakor a Fehér Kereszt földszinti és emeleti termeiben fényes banket volt. A négy sorban felterített asztalok körül a szó szoros értelmében zsufolva ültek.

Este a város fényesen ki volt világítva, 7 órakor pedig a pankotai zenekar s a tűzoltózenekarral élén óriási, impozáns menet indult meg a Szabadságtérrelől fátylakkal és lampókakkal a megyeházához. Itt Szalay Antal mondott lendületes üdvözlő beszédet, amelyre a főispán meghatottan válaszolt.

Urban Iván.

Bensőséggel teli ünnep volt Urban Iván installációja is. 1900. november 7-én. A beiktató vendégei között voltak: Hieronymi Károly, volt kereskedelmi miniszter, Arad városnak az időbenl országgyűlési képviselője; Fesché-Moys Sándor, miniszteri tanácsos, aradmegyei nagy-

birtokos, aki azóta meghalt. A szomszéd vármegyék főispánjai közül: Lukács György, Békésmegye főispánja; aki a Fejérváry-kormány alatt vallás- és közoktatásügyi miniszter volt; Bethlen Miklós gróf, Hunyad- és Pogány Károly, Krassó-Szörény vármegye főispánja. A három közül most csak a legutóbbi van hivatalában.

A megye beiktató közgyűlését Dálnoki Nagy Lajos alispán nyitotta meg. Főolvasták a távozó főispán, Fábán László búcsúlevelét, amelyre a boldogult Vásárhelyi László fejezte ki iránta elismerését. Urban Iván letette az esküt s elmondta székfoglaló beszédét, amelynek végzetével Schill József főjegyző intézett a törvényhatóság nevében üdvözlő beszédet Urbanhoz. A románok nevében Velics Mihály beszélt, végül pedig Nachnébel Odön indítványozta, hogy az elhangzott beszédeket jegyzőkönyvbe foglalják.

A városnál Salacz Gyula, az azóta nyugatomba vonult polgármester nyitotta meg a közgyűlést. A főispánt a programbeszéd után Institoris Kálmán főjegyző üdvözölte a törvényhatóság nevében. Ugy a megyénél, mint a városnál a küldöttségek egész sora tisztelgett. Déli banket volt a Fehér Keresztben, még péntekig lenn a télikertben és fönna az emeleten. Mindakettő zsufolásig telve volt, s mellett pedig az iparosok külön társaságát tartották, amelyen a főispán szintén megjelent.

Vásárhelyi Béla főispán hivatalba lépése, a mint ismeretes, nem volt ünnepélyes installációval összekötve. Tehát körülbelül hat év s időköz után követi a legutóbbi installációt, a holnap ünnep.

legeit biztosítani a közszolgáltatásoknak. Ezért kell mindent elkövetnünk arra nézve, hogy a gazdasági tevékenység terén való az a fejlődés ne csak egyszerű vágyódás maradjon. Ipari fejlődésünknek a kivételre kell gondolnunk. Egy rendszeres ipari és gazdasági fejlődésnél új piacoknak szerzése kivált nekünk áll érdekünkben, akik geográfiai helyzetünkkel fogva el vagyunk zárva. Ezeknek a külföldi összeköttetéseknek rendszeres gondozásától áldozatot nem szabad kimélni.

A német szövetségről.

Ezért sajnálom, hogy egy olyan állammal szemben, amelyre nemcsak gazdasági, hanem politikai tekintetben is a legszorgosabb relációban vagyunk, sajtónknak egy része az utóbbi időben oly modoru kampagnet indított, amely na nem mérsékelte, először sajtó-háborúra és annak következtében viszonyunk elhidegülésére vezet. Mert a szövetségeknek ereje nem annyira a szerződésekben, hanem a nép-érzületnek azonosságában rejlik és ezzel a kényes hőmérővel igen nagy kimélettel kell bánni.

Németországhoz való viszonyunk, vele kötött szövetségünk, amelyet igen kis töredék kivételével minden politikai párt helyesel, nemcsak a béke biztosítéka, hanem külpolitikánk egyik sarkköve. Tartsunk ettől távol minden kalandos kísérletet, tartsuk távol azon mendemondákra alapított és nemcsak meggyőződés, hanem biztosabb tudomásom szerint is teljesen valótlan híreszteléseket, mintha a mi belügyeinkbe bárminemű beavatkozás történt volna. Itt e helyütt, azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy Magyarország higgadt és nagy közvéleménye ma is azon az állásponton van, hogy a monarkia külpolitikájával ennek a német szövetségnek kíván továbbra is lenni egyenértékű tényezője.

Wekerle beszéde végén a vidéki városok hivatásáról, utjairól és jelentőségéről szolt. Beszéde percekig zugó lelkesedést keltett, amelynek Kisfaludy Kálmán kifejezést is adott. A gyűlés után a temesvári koalíció küldöttségét fogadta, majd résztvett a polgármesternél tiszteletére adott ebéden. Este a várost kivilágították. Este nyolc óra után a miniszterelnök klopodtai birtokára utazott.

Báró a toloncházban.

(Fokról. Iekra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Nem ritka eset híres családok fiainak teljes elzülése, hiszen ismeretes Crispi fiának szomorú sorsa, aki Olaszország börtönében fejezte be pályáját: megrögzött tolvaj volt, bár az apja többször megpróbálta megmenteni a tiszteességes életnek. A magyar arisztokrácia életében, ugyancsak sokat szerepel a tékozló fiú, tudnának erről sokat regélni a hazai és külföldi szanatóriumok, ahova a hozzátartozók, a család becsületének megóvása végett elhelyezik őket.

Tegnap, mikor a fővárosi rendőrség a népszámlálás örömeire, általános razzlát rendezett, amely a főváros egész területére kiterjedt, zülött lebujból toprongyos alakok társaságában, a toloncházba szállítottak egy teljesen lerongyolódott fiatalembert, akiről később kiderült, hogy történelmi nevű osztrák főnemsi családnak a gyermeke. Kifestett arcú lányok, notórius sipisták és zsebmetszők társaságában akadtak rá s először, mikor a nacionálját felvették, nem is akartak hinni a szavainak.

Este 11 órakor a Mosonyi-utcai toloncházba nagy rajokban szállították a hajléktalanokat és a gyanús alakokat, hogy a népszámlálás kedvéért összeírják őket. Felverték a liget magános

rejtekhelyeit, a kültelki fészereket, ahol hajléktalan emberek akarják pihenőre hajtani a fejüket, bejárják a főváros gyanús lebujait és éjszakai korcsmáit, mindenhol felhajtva a kótes egzisztenciákat. Egy külső józsefvárosi elhagyott kávéházából vitték magukkal az elzülött fiatalembert, aki kihallgatása alkalmával sokáig nem akarta a nevét megmondani, majd pedig hosszas faggatás után, tört magyar nyelven, amelybe sűrűn kevert német szavakat, a következőket mondotta jegyzőkönyvébe:

— Guttenberg Ferenc báró vagyok. Az apám tábornok volt az osztrák hadseregben. Már tíz éve meghalt. Nagybátyám Montecuccoli Lajos gróf, egy nagy bécsi pénzintézet elnöke, igazgatója, aki a gyámom is, a döblingi tébolydába zárattott, mert az őrültség jelei mutatkoztak rajtam. Az őrültek házából már a télen megszöktem s azóta itt bolyongok Magyarországon, ahol nagyon tetszik nekem az élet. Ruháimat eladtam, hogy ennivalóm legyen, s a menedékhelyen huztam meg magam.

Eddig terjedt a vallomása. Guttenberg Ferenc báró, aki eltekintve a gyengeelméjűségétől, ideális szépségű szőke, 28 éves fiatalember, már nem először ad dolgot a hatóságoknak. Két év előtt akadt rá az újvidéki pályaudvaron egy Kungl Károly dr. nevű ügyvédjéről, ahova szintén úgy került, hogy megszökött egy bécsi szanatóriumból. A báró akkor valósággal szánalmas állapotban volt. Már az éhínség jelei mutatkoztak rajta. Kungl Károly magához fogadta a beteges embert, a saját lakásán gyógykezelte, s később a hatóság segítségével hazaszállította Bécsbe a nagybátyjához. A fiatal báró eleinte jól viselkedett, s később gyámja engedselméből lerándult Budapestre is, amelyet nagyon megkedvelt, annyira, hogy megtanult magyarul is. Bécsben azonban ismét erőt vett rajta régi betegsége, a — kleptománia. Egy előkelő mulatóhelyen egyszer nagy botrány történt, mert a báró, aki különben hatalmas vagyon örököse, elemezt egy értékes télibundát. Gyámja akkor kénytelen volt tébolydába zártni, elidélván őt minden kényelemmel, de a fiatalember nem sokáig tűrte a fogságot, erőt vettek rajta a régi kóborlási ösztönök, s néhány hónap előtt megszökött. A rendőrség most elszállítja Döblingbe.

Guttenberg különben anyai ágon leszármazottja a nagy Montecuccolinak, a szentgotthárdi csata hősnének és igen közeli rokonságban áll Montecuccoli Rezső tengernaggyal.

IRODALOM ES MŰVESZET.

* **Corfesco hangversenye.** Tegnap este nyolc órakor tartotta meg *Corfesco* román baritonista hangversenyét a Fehér Kereszt-szálló nagytermében. A hangversenyen közreműködött a művész neje is, *Corfesco* Mária, akinek nagy része volt az est erkölcsi sikerében. A kisszámú közönség lelkesen tapsolta a két énekest s több énekszámot megismételtetett.

* **Hatvan fellépésért százezer korona.** *Seamost* Elzának, az Operaház művésznőjének, aki oly nagy sikerrel kreálta a „Pillangó-kisasszony” címszerepét — mint Budapestről jelentik, — *Savage* amerikai operagazgató fényes szerződési ajánlatot tett. *Savage* berlini ügynöke utján a jövő szezon tartamára *százezer korona* fizetést ajánlott fel a művésznőnek: esténként 800 dollár (ezeröttszáz korona) fellépési díjat. A művésznő még nem határozott a szerződési ajánlat dolgában.

* **Az aradi tanítóképző zenekara Ujaradon.** Az aradi áll. tanítóképző intézet ifjúsága magas színvonalon álló hangversenyt tartott e hó 12-én Ujaradon a Martini-féle sörcsarnok termében. A terem ez alkalommal zsúfolásig meg-

telt intelligens közönséggel. Bevezetésül a „Szózatot” énekelte az ifjúság. Utána szebbnél-szebb dalokat adtak elő nagy tökélyvel. Nagy tetszést arattak *Király* Ernő és *Exner* Mihály tanítójelöltek szavalatai, melyeket a közönség szünni nem akaró tapsviharral jutalmazott. Ritka élvezetet nyújtottak az előadott zeneszámok. Az estély kimagasló pontját *Zoltai* Mátyásné művészi zongorajátéka képezte. A közönség igaz élvezettel hallgatta meg a művésznő remek játékát. *Zoltai* Mátyás zene-tanár hegedű szóló is nagy tetszést arattak. Végül a Himnusz énekeltek, melyet a közönség az ifjúsággal énekelte. A hangverseny szép anyagi sikerén *Prinz* Fidel, *Krauss* Bruno tanítók és *Reiner* Károly fáradoztak, kiknek buzgólkodása szép eredménnyel járt, mert a jótékony célra 160 korona maradt meg. Az ifjúság legközelebb *Vingán* tart hangversenyt.

Véres munkáslázadás.

(Csendőrök és földművesek harcra.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 14.

A jász nagykun-szolnokmegyei *Abádszalók* község lakosait véres esemény tartja izgalomban pár nap óta. A község lakosai közül ugyanis mintegy ötven-hatvan család szerződésileg elszegődött dohányosnak a közel fekvő uradalomba. A munkások annak idején rendszeresen megkezdték a munkát s dolgoztak is egész májusig, de ekkor a munkások és az uradalmi intézőség között valami összekülböztetés történt, ami miatt a munkások félbehagyták a munkát és eltávoztak az uradalomból. Az uradalmi intézőség ekkor a szerződési viszony alapján a szolgabíróshoz fordult a munkásoknak karhatalommal való előállítására végett.

A főszolgabíró rendeletére *Téglássy* Elek őrsvezető és *Nagy* Gyula csendőr bizattak meg a munkások elővezetésével. *Téglássy* és *Nagy* megjelentek a községben és felhívták a munkásokat a visszatérésre. A munkások azonban, kik a piac téren gyülekeztek össze, kijelentették a csendőrök előtt, hogy nem mennek vissza, sőt egy husz-huszonöt főnyi munkáscsoport kijelentette azt is, hogy aki a munkások közül visszamegy, azt agyonverik. Az őrsvezető, tekintettel az izgatott hangulatra, hogy lehetővé tegye a dolgozni akaró munkások visszatérését, a fenyegető munkásokat be akarta kísérni a község házára.

A tömeg azonban ekkor körülvette a két csendőrt s közben a munkások közül valaki hátulról egy bottal fejbe ütötte *Nagy* Gyula csendőrt, úgy hogy az az ütés következtében lebukott a földre. A munkások erre megrohanták a csendőrt s fegyverét és kardját elvették tőle. *Téglássy* őrsvezető amint észrevette, hogy csendőrtársa elesett, a támadókra fogta a fegyverét, de ekkor őt is megragadták, letépték a földre, s előbb zsebkéssel több helyen megszurkálták, majd pedig a *Nagy* csendőrtől elvett karddal több vágást mértek a fejére. Az őrsvezetőnek azonban sikerült a támadókat magáról lerázni, s miután a kardvágások a fején volt kemény kalap miatt csak csekély sérülést okoztak, felugrott s fegyverével kétszer a tömeg közé lépett.

A felbőszült tömeg erre futásnak eredt, bár az őrsvezető lövései több sérülést idéztek elő, az ellenszegülők valamennyien elmanekültek, magukkal vité a *Nagy* Gyula csendőrtől elvett löfegyvert és kardot is. Az esetről azonnal értesítették a csendőrpáncsnokot, honnan még aznap délután nagyszámú csendőrség érkezett a helyszínére. A csendőrség nyomban megkezdte a nyomozást s letartóztatta a zendülésben résztvevő összes embereket. A két súlyosan sérült csendőrt kórházba szállították, állapotuk ugyan nem életveszélyes, de azért teljes felgyógyulásuk hosszabb időt fog igénybe venni.

Legények munkában.

(Hogy állunk panama dolgában?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 14

A Tisza-főle nagy obstrukció idején Fényes László hírlapíró „Legények munkában” címmel egy hosszabb cikket közölt a Független Magyarországon. A cikk a függetlenségi párt akkori leszerelési vágyaival foglalkozott s a többek között Fényes a következőket mondotta:

Derék dolog, a politika örömlégényei munkába állottak. Mikor utoljára munkálkodtak, akkor rügyet fakasztó tavasz volt, az ungi vasut cölöppein a tavasz és a provizió dicséretét zengték a madarak és a só-szállításoknak enyhe idő kedvezett. Kubik Béla mulogatta azonban még akkor, hogy milyen ernyedetlen szorgalommal dolgoznak a politika örömlégényei. Nem a teremben, ők szerényen a háttérben munkálkodtak. Az egyik sarokban Tisza István gróffal Justh Gyula ur, a másikban Lukács László pénzügyminiszter és Bartha Odön ur, és egy függöny félhomályában Hieronymi kereskedelmi miniszterrel Komjáthy Béla ur.

A kincstárnak eladott munkácsi zsandárkaszárnya telepét is bezsindelyezték már, a legények megérkeztek. Friss jó étvágygal, munkakedvvel.

Isteni látvány volt nézni, amint a kormánypárt fenegyerekei segítségére siettek a függetlenség! politika örömlégényeinek. Es Molnár Akosnak is, a nagy borjogász és ellenzéki borkapacitásnak, hogy megjöött egyszerre a hangja, amióta elmúlt az olasz borvámjavaslat. Ami ellen úgy összeharangozta a bortermelőket, azután — leszerelt. Bizonyosan azért, mert egyszerre megtetszett neki a javaslat. Es Polczner Jenő urra ki mondhatná, hogy azért haragszik, amiért Lengyel Zoltán az ő szegedi cirkulusait megzavarta a Bánffy Dezső báró megválasztásának segítségével. Ám jól tudtam, Bartha Odön ur, ez a munkácsi mokány legényke, lecsapja az asztalra a tényeket s kezével legyintve szól: *Nem cseng, nem adok rá semmit.*

E cikk miatt Komjáthy Béla, Bartha Odön, Polczner Jenő a cikk egyes politikai vonatkozása miatt, Justh Gyula és Molnár Akos sajtópört indítottak Fényes ellen. Ezt a pört Zsitvay bíró elnöklésével ma tárgyalta a fővárosi esküdtbiróság.

Fél tíz órakor nyitotta meg a tárgyalást Zsitvay elnök. A magánpanaszosok közül csak Polczner Jenő, Bartha Odön és Komjáthy Béla jelentek meg. Tanuk gyanánt be vannak idézve: Kubik Béla, Lengyel Zoltán, Olay Lajos és Elek Pál, a Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatója.

Fényes ügyvéd nélkül jelent meg a tárgyaláson.

— Megértette a vádat, bűnösnek érzi-e magát?

— Nem. A cikket én írtam és érte a felelősséget vállalom. En abban nem rágalmaztam senkit, mert az csak politikai téma körül forog. Ebben legfőlebb arról lehet szó, hogy a magánpanaszosok képviselői állásukkal inkompatibilisek. Ez azonban még közmegegyezésnek nem teszi ki őket. A függetlenségi pártkörben évek óta felgyülemlett tények visszhangját írtam meg gunyos szellemben. Főleg az indított, hogy a plakettes Thaly-féle béke idején, mikor Lengyel megjósolta, hogy ez a béke nem lesz tartós, panaszos urak Lengyel Zoltánt megtámadták. Hogy Justh urat is megtámadtam, azt mélyen sajnálom. Mert neki régi nagy tisztelője vagyok. De azért állom érte a felelősséget. Kijelentem,

hogy Molnár Akos urral szemben nem élek a bizonyítás jogával.

Ezután egy inkriminált cikk felolvasása következett, majd elnök kérdésére Fényes kijelentette, hogy az inkriminált cikknek Bartha Odön és Komjáthy Bélára vonatkozó tényállítást közérdek címén bizonyítani kívánja. Bizonyítékul Komjáthy Béla ellen kéri felolvasni a honvédelmi minisztériumi iratokat a munkácsi honvédtisztai étkező épületének megvétele tárgyában. Ezt az épületet a legnagyobb obstrukció idején kétszeres árban adta el Komjáthy minden objektív szükség nélkül a honvédelmi minisztériumnak. A minisztériumból a legnagyobb sürgősséggel mentek ki az iratok, holott az épület csak 8 év múlva lesz használható. Ezzel igazolni akarja, hogy Komjáthy az obstrukció idejében a kormánnyal üzleti összeköttetésben volt s hogy az eladás ténye nem objektív szükség, hanem csak üzlet volt.

Bartha Odön ellen az ungi, u. n. bodvavölgyi vasut engedélyezésére vonatkozó miniszteri iratokat kéri felolvasni, hogy Bartha Odön részessége ezen vasutengedélyezési ügyben kiderüljön. A kereskedelmi miniszter egy évvel ezelőtt jelezte ugyan, hogy ezen aktákra szükség van, azért nem küldheti el. Most kéri újból megsürgetni ezen iratok beküldését. Bizonyítani kívánja tanukkal, hogy Bartha Odönnek, mint kivándorlási felügyelőnek ezen állása hasznát hajtott ügyvédi irodája részére, bizonyítani kívánja, hogy Bartha és Komjáthy vittek bele az ellenzékot az obstrukcióba, s ők hagyták legelőször cserben a pártot s ők dolgoztak később leghevesebben az obstrukció ellen.

Délután négy órakor folytatta a bíróság a tárgyalást. A panaszosok képviselőjének, Kemény dr. után Komjáthy Béla, Bartha Odön és Polczner Jenő mondtak beszédeket, végül pedig Fényes László terjesztette elő védelmét.

Esti fél nyolckor az esküdtek tanácskozára vonultak vissza. Közel két órán át tartó tanácskozás után az esküdtek főnöke kibírdotta a verdiktet, mely bűnösnek mondta Fényest négy rendbeli becsületsértés és egy rendbeli, Bartha Odön ellen elkövetett rágalmazás vétségében.

A bíróság a verdikt alapján Fényest négy havi fogházra, továbbá a rágalmazásért száz és a négy becsületsértésért egyenkint ötven, összesen tehát háromszáz korona pénzbüntetésre ítélte, mely összeg a Független Magyarország kaulciójából levonandó. A bíróság ezenkívül kötelezte Fényest, hogy az ítéletet egész terjedelmében a F. M.-ban saját költségén tegye közzé.

Fényes az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

A tudós kalandja.

(Ez ezt a szerelem tévé . . .)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 14.

Különös és kellemeetlen kalandon esett keresztül tegnap este — amint budapesti tudóstónk jelenti — Nakamone Akira japán fődrájtanár, akit kormánya a magyar természettani intézetek tanulmányozására küldött Budapestre. A komoly tudóst tegnap délután a hízogó napsugár elcsalta a mappák, a mérővesszők és a körzők mellől. Unta az egyedüllétet, unta rideg hónapos szobáját s bosszantották — saját bevallása szerint, életében először — az országok klímái, helyrajzi viszonyai, faunája, florája. Fejére csapta khakiját, s elment az Andrássy-utrá emberek közé.

A csintalan napsugár különös gondolatokat és érzéseket válthatott ki szívéből, mert Naka-

mone Akirából, a komoly japán tudósból ugyszólván átmenet nélkül — aszfaltbetyár lett. Megszóllított egy Bernát Aranka nevű fiatal leányt, akinek tetszett az egzotikus udvariós s nem akadékoskodott, mikor ez mulatni hívta. Elment vele a Gambriausba, a Pannóniába, az Emkébe, ahol éjjel a legkedélyesebben töltötték el az időt. Ekkor fölkerelkedtek s a Kerespesi-uton, a Múzeum-köruton és a Kálvin-téren át a leány Lónyay-utcai lakása felé mentek.

A Lónyay-utcában összeveszttek s a tudós az utca közepén ott akarta hagyni hölgyét. Ezt mód fölloktatott a udvariatiság, utána iramodott s ernyőjével nagyot ütött hűtelen udvarlója fejére. Nakamone nem hagyta magát. Meg akarta fenyeíteni a gyöngédtelet leányt, arra azonban nem került a dolog, hogy meg is üsse, mert nagy felindulásában leszakította Bernát Aranka aranyláncát, aki erre éktelen sikoltózásba tört ki:

— Rabló, zsivány! segítség!

A kiállításokra összeszaladnak az emberek. A tudós erre, kerülni akarván a botlányt, elszaladt. Az emberek utána. Rövid hajszá után a Vámház köruton el is fogták és bevitték a Zrínyi-utcai főkapitányságra, a hová Bernát Aranka is követte a diadalút ittas társaságot. Ott, annak dacára, hogy Bernát kisasszony rablás miatt kérte Nakamone ellen az eljárás megindítását, kiderült az egész tényállás, mire a tudóst hazakisérték Váci utca 79. számú lakására.

Az aradi esküdtbiróság sikere.

(Föloldott ítélet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Pantye Ádám, Pantye Pável és Tamás Nikolaj borossebesi legények halálos ellenségek voltak Vladucz Áron borossebesi lakosnak. Több ízben megöléssel is fenyegették. 1904. november 27 én a három legény nagy mulatást csapott egy korcsmában és berugott állapotukban elhatározták, hogy meggyilkolják Vladuczot. Tamás Nikolaj, aki mint éjjeli őr volt alkalmazva egyik üzletnél, töltött fegyvert adott Pantye Ádámnak, amire a két Pantye eltávozott a korcsmából és lesben állva várták ellenségüket.

A szerencsétlen legény meg is jelent két társával. Daloltak. A következő pillanatban azonban fegyverdördülés hallatszott s Vladucz holtan rogyott össze. Társai elszaladtak s a tettesek is elmenekültek a sötétben. A csendőrök a két Pantye testvért és Tamást fogták gyanuba. Ezek makacsul tagadtak, de a harmadik kihallgatásnál Pantye beismerő vallomást tett.

Ezt azonban később visszavonta, azzal okolván meg eljárását, hogy a csendőrök brutálitása miatt vallott.

Az aradi esküdtszék múlt év november havában ítélkezett a három vádlott felett. Az esküdtek megállapítván az előre megfontolt szándékot, Pantye Ádámot mint tettest, öcscsét, a 17 éves Pavelt pedig mint bűnsegédet bűnösnek mondták ki. Tamást az esküdtszék felmentette. Pantye Ádám 15 évi fegyházat, öcsce pedig hét évi fegyházat kapott.

Az ítélet ellen Pop C. István dr. aradi ügyvéd helyettese, Fazekas Alajos ügyvédjelölt semmisségi panaszt jelentett be, mire az ügyet a Kuria elé terjesztették.

A Kuria második tanácsa Sebestyén Mihály elnökelete alatt a múlt héten foglalkozott az ügygel. Bolgár Emil előadó a védő álláspontjára helyezkedvén, azt indítványozta, hogy az ítéletet oldják fel, minthogy az előre megfont-

tolt szándékra nézve semmi bizonyító adat nem merült fel. A Kuria az ítéletet ennek alapján *fel és oldotta* és új tárgyalás megtartására utasította az esküdtbírószakot.

A feloldó ítéletet szerdán olvassák fel az elítélteknek.

Aki az apja felesége.

(Borzalmas vértörtézet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

A szegedi büntetőbírószak me szokatlan bűnpörben ítélkezett. A vádlott egy dorosmai öreg magyar, akinek nagy bűn terheli a lelkét. Olyan visszatartóan bűnös cselekedetet követett el, amilyen csak a legfantasztikusabb regényben olvasható. Az öreg gazda 10 éven keresztül volt férje a saját leányának és ebből a rettenetes házasságból eddig négy gyermek származott.

A gonoszlelkű embert Móra Albertnek hívják, 64 éves és a dorosmai tanyák között lakott harminc esztendőn át. Husz év előtt meghalt a felesége, akitől egy leánya, az asszony elhunytakor 14 éves Borbála származott. Az öreg tíz éven keresztül csöndesen élt a leányával s amikor az elérte a huszonegyedik esztendőt, házasságra lépett vele, természetesen a törvényes formák mellőzésével. Móra Borbála tíz év alatt négy fiút szült, akik közül kettő meghalt, kettő pedig most is életben van. Ezek a gyermekek a saját nagyapjuknak, Móra Albertnek természetes fiai.

A tanyák sötét és rejtelmes világában nem sokat törődtek azzal, ki udvarol az öreg Móra leányának és megjegyzés nélkül tudomásul vették, hogy a nő átlag minden harmadik esztendőben életet ad egy kicsi teremtesnek. Talán soha sem tudták volna meg az öreg ember rémtettét, ha a leányban most, tíz év után föl nem ébred a jobb érzés és le nem lepeli a saját apját.

A förtelmes és megdöbbentő büntett ki-pattanásáról ezek a részletek kerültek a nyilvánosság elé:

Husvétkor a nagyhéten Móra Borbála jelentkezett Zachariás dorosmai plébánosnál, hogy gyónni akar. Nagy sirások között mondta el a gyónás vége felé, hogy rettenetes bűn terheli a lelkét, de szégyenli elmondani. A pap biztatására azonban mégis csak elzokogta, hogy ő a saját apjának a felesége már tíz év óta. A pap megmagyarázta a leánynak, hogy ezt nem szabad továbbra is titokban tartani, mert különben az Istennek nem tetsző dolgot cselekszik. Fölvilágosította, hogy neki sem lesz semmi bántódása, ha jelentkezik a rendőrségnél és elmond mindent. A leányasszony szót fogadott s nyomban fölment a rendőrségre, ahol föltárta az apja szörnyű bűnét.

Amikor visszatért a tanyába, elbeszélte az apja-urának: mi történt vele a plébánián. Az öreg azonnal fölkereste a plébánost és a következő ravasz kérdéssel vezette be bűnét:

— Mondja meg nekem tisztelendő szent atyám, bűn-e az, ha az ember olyan fáról eszik gyümölcsöt, amely fát maga ültette és maga oltotta be?

A pap értésére adta, hogy már tudja, miről van szó és bizony kijelentheti, hogy nagy bűn az, amit elkövetett. Az öreg gazda ezzel elégedett, de nem hazament, hanem elbujdosott a tanyák között. A csendőrség csak nehezen bírta feltalálni és behozta a szegedi ügyész-ség fogházába.

Ma foglalkozott ezzel a förtelmes büntény-nyel a szegedi büntetőbírószak Hevesi Kálmán elnöklésével. A kir. ügyészség az öreg

Mórát és a leányt megfertőzés büntetésével vádolta meg. A mai tárgyaláson a vádlottak mindent beismertek s tanukat egyáltalán nem kellett kihallgatni. A törvényszék Móra Albertet három és fél esztendőre fogházra, a leányt pedig 8 évi börtönre ítélte. Az ítélet jogerős.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi első betegsegélyző- és temetkezési-egylet közgyűlése.

Arad, május 14.

Élénk érdeklődés mellett tartotta meg tegnap délután 2 órakor városunk egyik legöregebb és leghumánusabb egylete, az „első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet” évi közgyűlését.

Kohn S. N. elnök megnyitva az ülést, szép szavakkal ecsetelte az egylet jótékony ténykedését.

Krausz Jónás titkár felolvasta az évi és és számvizsgáló bizottság jelentését, amelyek tudomásul vették. Az egylet az elmúlt évben heti betegülésekre 792 kor-, halottjuttatásokra 1200 kor-, gyógyszerre 2075 kor- és 4 rok-kant tagnak 960 koronát fizetett ki. Az egylet összvagyon 66,650 korona. Dacára a nyomorító viszonyoknak és nagy kiadásoknak, az egylet összvagyon 250 koronával gyarapodott.

Klein Ignác és Fekete Jakab szép, elismerő szavakkal ecsetelik az elnökség buzgalmát és ajánlják, hogy Kohn S. N. elnöknek, továbbá Dobiaschi József alelnöknek, az egész tisztviselőknak és a számvizsgáló-bizottságnak jegyzőkönyvi köszönet és elismerés szavaztassék. Tedeschi Viktor felszólalására a közgyűlés az elnökséget és tisztviselőket egyhangulag újra választotta meg.

A választás eredménye: Elnök Kohn S. N. alelnök Dobiaschi József, ügyész dr. Steinhart Mór, pénztárnok Róth Lajos, alaptörkegondnok Pollák Vilmos, ellenőr Deutsch Armin. Betegfelügyelők: Muskát Armin, Büchler Ignác, Spielmann A. Választmányi tagok: Weil Alajos, Freud Fülöp, Funkelstein József, Kohut Jakab, Glück Károly, dr. Kertész Miksa, Keppich Zsigmond, Moskovitz Izidor, Marek Samu, Reinitz Mayer, Singer Adolf, Schick Dávid, Spielmann Albert, Tedeschi Viktor, Weisz Dávid. Számvizsgáló bizottság: Étes Armin elnök, Fodor Gyula, Holländer Ignác, Tenner József és Wallfisch Armin biz. tagok.

Ezután elnök a gyűlést barokasztotta.

(*) **Gazdák ügyel.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesületnek tegnap délelőtti választmányi ülése volt, melyen *Vásárhelyi* József elnökölt. Az ülés egyik legérdekesebb tárgyát Kellez Iván ügyvezető-titkárnak véglegesítése képezte. A választmány a legnagyobb örömmel járult ez állásában való megerősítéséhez, miután az ügyvezető-titkár a kikötött próbaidő alatt a gazdasági egyesület vezetésének minden ágazatában kitüntette magát. *Károlyi* Sándor gróf temetésén az egyesület *Zseléasszky* Róbert gróf és Kellez Ivánnal képviseltette magát. Koporsójára koszorút helyeztek. Kellez Iván titkár jelentette ezután, hogy a gazdasági egyesület annak idején nagyobb szabásu mozgalmat indított a kendertermelés érdekében. *Füredy* Lajos szaktanár népszerű szakelőadásának máris megvan a jó eredménye, a mennyiben 18 termelő 550 kis hold termelésére kötött szerződést a nagylaki kendergyárral. A választmány elhatározta, hogy az ősz folyamán Aradon baromfi-vásárt rendez. A kőborcigányok megrendszabályozása érdekében feliratot intéz a képviselőházhoz. A községi

közlegelők állapotának tanulmányozása s e téren mutatkozó hibák orvoslása céljából egy szak-közeget fog kiküldeni, hogy ez által is a sérelmek orvosoltassanak. Bejelentí továbbá, hogy Almás és Bogyst községek azon kérelemmel fordultak a vármegyéhez, hogy vidékükön a szellemi marhatenyésztés meghonosításához nyújtson módot. A választmány azonban a pinsgali marhatenyésztést hozta javaslatba, mely e vidéken sokkal jobban kifizeti magát.

Két petíció.

(A csabai és békési mandátumok sora.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Egy hete lesz már, hogy Békésvármegyében lezajlott a választási hadjárat utolsó ütközete. A harci zaj elült ugyan, de a levegőben még mindig ott terjeng valami, ami olyasmi, mint a harcér fölött gomolygó puskapor füstje. Vagyis még nem csöndes a harcér, újabb ütközetekre van kilátás. Ez pedig két kerületben: *Csabán és Békésen*. E két kerület mandátumának a sorsa még mindig a levegőben függ, noha mindkét kerületnek megvan a képviselője.

A csabai és a békési mandátumot ugyanis petícióval támadják meg a kisebbségben maradt pártok.

Békésmegyében a közelmúltban nem igen volt alkalom arra, hogy magpeticionáljanak egy mandátumot s így a mostani két petíció újdonság számba megy. Alapos ok sem igen volt rá, de meg a mandátum megtagadása költségesebb mulatság, mert az aktus első és leglényegesebb kelléke, hogy a peticionáló felek bírósági letétbe helyezzenek 8000 koronát.

A csabai és békési mandátumok sorsáról a következő tudósítás számol be:

A hétfőn lezajlott képviselőválasztáson Csaba mandátumát 270 szavazattöbbséggel *Achim L. Andras* parasztszocialista nyerte el, az egyesült pártok jelöltjével, *Bakos* Mátyással szemben.

Csaba vezető férfiai most petícióval támadják meg *Achim L. Andras* mandátumát. A petíció ügyében működő bizottság ma ülést tart, amelyen további intézkedéseket tesznek az alkotmányos eljárás megindítása iránt. A mandátum megsemmisítését kérik indokul azt hozták fel a beadandó kérvényben, hogy *Achim L. Andras* *etetőt, titkolt és terrorizálta* a választópolgárságot.

A peticionálók csoportjában számosan olyasmit is hangoztatnak, hogy *Achim L. Andras* ellen *polgári jogának megvonása* iránt kellene megtenni a törvényes lépéseket.

Hogy *Achim L. Andras*, a parasztpárthoz tartozó hívei előtt kivéve, nem népszerű ember, az tény. Népszerűtlenségét önmagának köszönheti és politikájának, amelyet a legnagyobb mértékben elítélnek a központban is.

A lapok is, amelyek a múlt évben elragadtatással írtak a parasztképviselőről, most ellen-szenyvel viseltetnek irányában. Így mostani megválasztása alkalmából elmondott beszédével, amelylyel a mandátumot átvette, több fővárosi és vidéki ujság foglalkozik, mindegyike a legnagyobb mértékben elítélvén *Achimot*.

Tudvalevő, hogy Békésen gróf *Hoyos* Wenckhelm Fülöp csak 46 szavazattal maradt kisebbségben *Kecskeméti* Ferenc megválasztott képviselővel szemben. A kisebbségben maradt párt úgy találja, hogy a múlt szombati választáson nem az igazság győzött, tehát kérelmeznél fogja *Kecskeméti* mandátumának megsemmisítését. Amint békési tudósítónk értesít bennünket, a peticionálók okai választási szabálytalanságokat

hozna, többek között, hogy egyesek kétszer is lejátsszák, mások pedig nem személyesen gyakorolják a kormányos jogait. A békési pótját különben most szerkeszti az ecéből kiküldött bizottság, amely 30 napon belül a Kurir-fordul a választás megsemmisítése folytán.

SPORT.

Footballmérkőzés Aradon.

— Arad 1:0 győz Szeged fölött. —

Arad, május 14.

Az agilis „Aradi Athletikai Club” football-csapata, mint már hírül adtuk, a hó 6-án Szegedre rándult, hogy az ottani athletikai klub csapatával felvegye a mérkőzést. Szakadó zápor mosta el a mérkőzést, melyre az aradi csapat a vonat késése miatt csak hat emberrel állhatott ki. A szegedi lerándulásért ma adott revanchot a szegedi athletikai klub azzal, hogy jeles, kiváló játékosokból álló csapatával Aradra rándult, s felvette a mérkőzést a most már teljes aradi csapat ellen.

Előnk érdeklődéssel nézett az aradi közönség a mai mérkőzés elé. — Ide s tova két éve már, hogy az aradi klub csapatával football mérkőzést fel nem vett, mert a tagjaiban beállott változás kockáztatta az eredményt, melyet tőlük várni lehet. Kétszeres érdeklődéssel nézte végig tehát a mérkőzést az az előkelő, szép számú közönség, mely a mérkőzésen megjelent.

Pont délután fél öt órakor adott jelt Szathmáry János bíró a játék megkezdésére. A helyválasztás joga Szegedé volt s így a játékot Arad kezdte.

Dicséretre méltó, szép fair, nyílt játékkal folyik a mérkőzés az egyenlő erejű két csoport között rendkívüli heves és változatos támadásokkal és védekekkel. Szakadatlan ostromolja az aradi csoport a jeles védelemmel ellátott szegedi kaput, de eredménytelenül, mert a tökéletes védelmen meghiusult minden igyekezet. A támadásokat élénken viszonozza Szeged, de ugyancsak eredménytelenül, mert Dörgő és Pata háttvédek, Gaál fáradhatatlan kiváló technikája s Duffner kapus mozgékonyasága mindent meghiusított. A közönség a szép helyezkedéseket szüntelen lelkesedéssel és éljenzéssel honorálta. Százakra menő néző éljenzése reszkettette meg a levegőt egy-egy szép támadás nyomán. Az első félidő mindkét csapat odaadó lelkes igyekezete dacára 0:0 eredménnyel végződött.

Tíz pernyi pihenő után Szathmáry János bíró megadta a jelt a második félidő megkezdésére. Helycsere után mindkét csapat kétszeres erővel merül a játékba, mígnem 48 perc múlva Valérián csatár gyönyörű lefutással védhetetlenül lövi a labdát a szegedi kapuba s megszerzi általa a nap egyedüli goalját. Csakhamar véget ér a játék, melynek eredményét Szathmáry János bíró a közönség leirhatatlan lelkesedése közepette hirdette ki: 1:0 Arad javára. Győztes lett tehát Arad. Elismerés illeti azonban a szegedieket is azért a szép játékért, melyet a mérkőzésen felmutattak.

A mérkőzést bankett követte a Millenniumban.

+ Aradi huszártisztek díjlovaglása. Az aradi Edvárd-huszárezred tisztikara szombaton igen jól sikerült lovasünnepélyt rendezett Nagykikindán. A tisztek díjlovaglásában, saját lovaikon, első lett Molnár Lajos főhadnagy, második Gregurich Antal százados, harmadik Nefővidski őrnagy lován Némay Ferenc hadnagy. A díjlovaglásban szolgálati lovakon az első díjat Madarász Pál hadnagy, a másodikat Wodianer Gyula tiszthelyettes, a harmadikat Baintner

hadnagy és a negyediket Jakobovics Jenő nyerte meg. A jeu de barre ban Jakobovics Jenő hadnagy vitte el az első, Némay Ferenc hadnagy a második és Baintner hadnagy a harmadik díjat. A díjugratásban Wodianer Gyula hadnagy tiszthelyettes kapta meg az első díjat, Gregurich Antal százados a másodikat, Jakobovics Jenő a harmadikat és Molnár Lajos a negyediket.

Bubics és Hajnóczy.

(Eli leax az adóságokkal?)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 14.

A hetek óta huzódó Bubics és Hajnóczy-féle botránynak még mindig nincs vége, sőt előreláthatólag most következnek a legérdekesebb szenzációk és leleplezések. Hajnóczy már nyomdafesték alá adta kibocsátandó röpiratát, a gondok alá helyezett püspök gondnoka pedig minden tekintet felretéve, a legvehemensbben igyekszik az agkori elmevyengésben szenvedő főpap ügyeit tisztázni. Természetes, hogy eközben tömérdek érdeket kell kielégítenie és tömérdek olyan emberrel szembeállania, akik a püspököt a romlás szélére sodorták.

Budapesti tudósítónk a rövid hallgatás után ismét felelevenített botrány újabb részleteiről a következőket jelenti:

Bubics Zsigmond kassai püspök, akit saját kérelmére gondnokság alá helyezték, most egy badeni szanatóriumban időzik. A püspök anyagiilag teljesen a romlás szélén áll és Hets Odön dr. gondnoknak most az a célja, hogy a kassai vár eladásával biztosítsa Bubicsnak a 24.000 korona évi nyugdíjat.

Az Esterházy-féle műkincsek Fraknón az uralkodó herceg által kinevezett kincstárnok őrizete alatt vannak és Bubicsnak sohasem volt módjában azokat értékesíteni. A kassai műkincsek pedig az átadásakor az iparművészeti múzeum által kiküldött őr által 17.000 koronára bcsültettek föl.

Hets dr. ma beadványt nyújtott be a budapesti büntető törvényszék vádtanácsához, amelyben a püspök által Hajnóczy József ellen tett följelentést a büntető perrendtartás 47. szakasza alapján főtartja és már most a vizsgálat folytatását kéri. Együttal Mandula Izidor dr. fővárosi ügyvéd ellen az ügyvédi tisztességbe ütköző vétség miatt följelentést tett az ügyvédi kamaránál.

Bubics hitelezőinek kielégítése céljából az az intézkedés történt, hogy az ügygondnok előterjesztést tett a püspök Kassán és Helgyesen leltározott és a közalapítványi jogügyek igazgatósága által őrzött ingóságai kiadása iránt, hogy azoknak értékesítése után kielégíthesse a püspök hitelezőit.

Hajnóczy József legközelebb megjelenő röpiratában a következőket írja:

— Nekem a püspök pénzügyihez alig volt közöm, legfőljebb annyiban, hogy egyszer-másszor egy némely fizetéseket általam eszközöltetett, vagy megbízott azzal, hogy a neki mindenkor adós műárosok egyik-másikát egy-egy fizetési kötelezettségükre fölhívjam. Pénzügyösszegek fölvetelével egyáltalán sohasem foglalkoztam, de október elején nem térhettem ki a püspök parancsa elől. De ekkor történt először és utoljára, hogy a püspök fölhatalmazása alapján mintegy 15000 koronát fölvettem és megbízottam rendelkezésére átszolgáltattam.

Szegény vezérő-bizottság!

(Ez lényen egy akol és egy páster.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 14.

A nagy egyetértésnek, amely a koalíciós kormánypárt kebelében dul, egy csodálatosan bájos jelét jelentik Budapestről. Az alkotmánypárt nem akarja, hogy a függetlenségi párt kénytelen legyen külön háztartást vezetni és már mozgalmat is indított, hogy a koalíciós pártok egy közös párhelyiségben ellenőrizzék egymást. A nagy szeretet lényegében a vezérő-bizottság ellen irányul, amelyre illetékesen semmi szükség se lenne, — de ez mellékes. A fő az egyetértés.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Hiteles forrásból jelentik, hogy az alkotmánypárt kebelében mozgalmat indítottak egy a koalíció összes pártjait magába foglaló pártkör alakítására. Az alkotmánypárt kebelében ez az eszme mindjárt fölvetődése után nagy tetszéssel találkozott és a páribeliek azonnal agitációt kezdtek az eszme megvalósítására, érintkezésbe léptek a többi koalíciós pártok tagjaival és a dolog már annyira érlelődött, hogy már komoly formában szó van a nagy koalíciós közös pártkör megalakításáról. Akik az eszmét fölvetették, tervüket a következő megokolással igazolják:

Miután a jelenlegi kormány a koalíciós többségre támaszkodik, a koalícióhoz tartozó pártok elvi különállásuk mellett is tulajdonképpen egyöntetű többséget alkotnak, amely a kormány programjának megvalósításában amugy is egyöntetűen, tünföltöttebb kíváncsok tehát, hogy az ilyen koalíciós képviselők egy pártkörbe szölegyenek és a kölcsönös érintkezés a kormecseré utján létrejöjjön az a hetetlen egyértelműség, amely az együtt függethez szükséges. De ettől eltek reformmindenek fölött való érdek az, hogy fölvetődő nagy politikai kérdésekről minden párt külön-külön döntsön önálló pártkonferencián, hanem az összes koalíciós pártoknak egy közös plenuma legyen, amely egyszerre határoz a fölvetődő politikai kérdések dolgában. A külön konferencián való határozathozatal egyébként is nagyon nehézkessé teszi a többséghez tartozó pártok egyöntetű állásfoglalását és megeshetnék, hogy a külön pártkonferencián érdemben vagy részletekben eltérő határozatokat hoznának és ezek összeegyeztetése, egymáshoz idomítása hosszadalmas üzenetváltást és tárgyalásokat követelne meg.

A közös pártklub hiveinek a mozgalom megindításával még egy nyíltan be nem vallott céljuk van: feleslegessé akarják tenni a vezérő-bizottságot, amelynek fentartását tudvalevőleg a kormány tagjainak többsége és az alkotmánypárt ellenzi, míg a függetlenségi párt többsége követeli.

A koalíció közös pártkörének tervét részletesen külön bizottság fogja tárgyalni és legközelebb már kidolgozni. A tervezet szerint az új nagy pártkörnek, amely közvetlenül a parlament megnyitása után alakulna meg, csak képviselők lehetnek a tagjai, más klubtagok nem. Viszont pártönkivüli képviselőknek valamilyen formában módot fognak nyújtani a pártkörbe való belépésre.

Installáció előtt.

Az ünnepség rendje.

(Arad vendégei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14

A kivilágított utcákon sűrű-forgó népférfadát, amelybe feltűnően sok idegen arc vegyült, már ma este tanubizonyosságát adta, hogy a holnap lezajló installáció úgy fényben, mint erkölcsi tartalomban méltóan fog sorakozni azok mellé az ünnepélyes főispán-beiktatások mellé, amelyek Aradmegyében és Arad városában eddig lefolytak. Ma este már megérkeztek az ünnepség vendégei, a törvényhatóságok urai, a cifraruhás hajduk, akik gazdáik diszkardját hordozva mentek a város utcáin: szóval, szinte idegenszerű, élénk, mozgalmas képet kapott ma este a különben nyugodt hangulatu főter. A várakozás izgatottsága és a kíváncsiság ült az arcokon: vajjon milyen lesz a holnapi nap? A legszebb feleletet erre a kérdésre a tündériesen kivilágított város adta meg, előre jelezvén, hogy az installáció az eddigiekénél is nagyobb pompával fog lefolyni.

A kivilágítás.

Károlyi Gyula gróf beiktatásának előestéjén szokatlan élénkség uralkodott a városban. A hivatalos épületeket már a délutáni órákban fellelőgözték. Sok magánházon is lengett ma már lobogó.

Este nyolc órakor fényes kivilágítással ünnepesen élt a város. Az Andrassy-tér és Szabadság-szoba semgyárban uszott. Különösen szépen volt rémtettét, éva a vármegyeháza, amelynek minden nem ébred a két gyertya égött. A városháza orsaját apját. a minorita-rend palotája piros fehér és A förtelgplonokkal és számtalan gyertyával pattanásáról énynt.

vánosság előlágítás alatt a korzón óriási közön-Husvét,kmzott. Salnte életveszélyes volt a köz-keratt 700. Sokan a kocsiuttra szorultak. Az idegen vármegyék és városok kiküldöttel, akik jórészt az esti órákban érkeztek meg, szintén megjelentek a korzón és az ismerkedési estély kezdetéig kisebb-nagyobb csoportokban nézték a pompás kivilágítást.

Az élénkség tíz óráig tartott. Azután kiürültek a terek, a közönség pihenni tért, hogy a holnapi, fényesnek ígérkező bevonulásnak ismét szemtanuja legyen.

A huszárok ismerkednek.

A vármegyeháza előtt az esti órákban kedves jelenet játszódott le. Felvonultak az idegen törvényhatóságok huszárai. Kivétel nélkül nyalka legények, aranyaujtásos kék, zöld és más szíű dolmányokban, piros vagy kék nadrágban, tarsolylyal a hátukon. A helybeli hajduk, — szintén daliás legény valamennyi — magyaros vendégszeretettel fogadták őket. Ők is kívágták a rezet az öltözködésben, hogy csufot ne valljanak idegen kőlégaikkal szemben. Es volt nagy barátkozás. Csak úgy rengett a sok öblös hangtól és jóízű habotától, a vármegyeháza kapuja. Ez volt az ismerkedési estély első jelenete és kedélyesség dolgában semminél sem maradt hátra az urak ismerkedési estélye mögött. A vármegyeháza előtt összegyűlt közönség gyönyörűséggel legeltette a szemét, a daliás legények sokszínű csoportján. A huszárok később elszéledtek, hogy ki ki a saját gazdája mellett teljesítsen szolgálatot. Temesmegye hajduja egy marcona kuruc legény, nyolc óra tájban elfoglalta posztját a Központi szálló lépcsőzete előtt. Ugy állt ott, mintha ércből öntötték volna. Vigyázott

az urakra, akik azalatt az étteremben vig borozás közben beszélgettek az idők változásáról.

Az ismerkedési estély.

Az ismerkedési estélyen már majdnem teljes számban együtt voltak az idegen vármegyék és városok kiküldöttel. Temesmegye részéről Joanovich Sándor alispán vezetése alatt a következők jöttek Aradra: Joanovich Sándor alispán, Darabanth János megyei főügyész, Kasztoy Mihály földbirtokos, Pescha Miklós és Sztojánovics Iván báró országgy. képviselők, Petkó Zoltán főszolgabíró, Manassy Barkó György földbirtokos, Manassy Gyula főszolgabíró és Niameny Mihály alügyész. Temesvár várost a következők képviselik: Telbise Károly dr. polgármester, udvari tanácsos, Szabolcska Mihály, Steiner Ferenc és Hojdu Frigyes országgy. képviselők, Nemes József kir. főmérnök, Szilárd Emil városi főmérnök, kis és nagypáli Sternthal Salamon, Vertan Péter kivándorlási felügyelő, lovag Vest Ede udvari tanácsos és Kuhn László dr. kanonok.

Békésvármegye törvényhatóságának képviselőiben Fábry Sándor dr. főispán, Böhm Miklós és Csepregy György, Krassó-Szörényvármegye törvényhatóságának képviselőiben Fialka Károly főispán, Pattyánszky Elek nyug. főispán, Knóthy Gyula és Patherszky Andor főbírók.

Biharvármegye részéről: Pogány Károly főispán Torontálvármegye képviselőiben: Vincze Erő főjegyző és Pejor István dr. Maros-Torda vármegye részéről: Lenti Peti m. bizottsági tag és Csibszentmihályi Sándor Pető földbirtokos. Csanádvármegye képviselőiben: Hervay István alispán, Náray Lajos országgy. képviselő, Dósa Sámuel főügyész, Ifj. Purgly János és Purgly Emil földbirtokos.

Az ismerkedési estélyre összegyűlt urak a késő éjjeli órákig jó hangulatban voltak együtt.

A beiktatás és az ezt megelőző bevonulás fényesnek ígérkezik, — ha ugyan Jupiter Pluvius nem alkalmatlankodik.

A holnapi nap részletes programja a következő:

A diadalkapu.

Az installáció fényét emelő külsőségek között a legérdekesebb az az egyszerűségben is roppant izléses és méreteivel imponáló diadalkapu, amelyet Károlyi Gyula gróf főispán tiszteletére Aradváros hatósága emeltetett. Bár leltűnt századok hagyománya szerint diadalívvvel csak győzedelmes, kiváló tettekkel ékeskedő hadvezéreket és államfélfakat szoktak kitüntetni, Aradváros és Aradmegye közönsége ezuttal eltekintett a hagyomány szentesítette szokástól és a várható munkásság reményében már előre diadalkaput emelt a falaink közé jövő új főispánnak.

A diadalkapu, melynek ma már sok száz nézője akadt, az Andrassy-utnak a Varjassy-és Maros-utak általi keresztezésénél emelkedik. Középen mintegy három emeletnyi magasságban hatalmas kupola díszlik, melynek közepéről gyönyörű tulipáncsokor lóg, széleiről pedig hatméteres nemzetiszínű zászlók lengenek. A kapu széles bolthajtásától két oldalt zöld falak díszlenek, melyeknek oszlopain a trikolórokön kívül a magyar állam címerét helyezték el, míg a kapu külső részén Aradvárosának Végő István színházi festő által festett fekete sasos címerrel ékeskednek.

Diszítésül a diadalív minden részén tölgyfalevél-girlandokat használtak, csupán a főkapu oszlopait vonták be oly girlandokkal, melyekbe buzavirágcsokrokat kötöttek.

A diszkaput Balcsó Antal mérnöki segéd-tiszt tervezte, akinek főügyelete alatt a mérnöki hivatal munkásai és városi tűzoltók vé-

gezték a fölállítás nehéz munkáját. girlandok a városi kertészetből kerültek, míg a nagymennyiségű faoszlopokat a Lánádár cég bocsátotta díjtalanul a város rendesére.

Az ünnepségek sorrendje.

A magánfogatok reggel fél nyolckor lekeznak a városháza előtt. Aradváros és ad megyetörvényhatósági bizottsági tagjai h-negyednyolckor jelennek meg és elfoglalja számukra kijelölt kocsikat. Ugyanakkor g-kezik a kurticsi-ut elején a városi és meg lovasbandérium. Nyolc órakor a városház el-térről elindul a menet a kurticsi-utra, ahonnan a baderiummal az élén tovább folytatja utat a Mácsáról kocsin érkező főispán elé. menet a főispán üdvözlése után vissza jön városba. A menetet Sarlot Domokos főkapitán kocsija nyitja meg. Utána egy csapat lovas rendőr és a lovasbandérium következik. Ez követi Károlyi Gyula gróf főispán kocsija és a főispán fogadására megjelent küldöttség az utközben csatlakozott küldöttségekkel. A menetet a Boros Béni-téren át a Karolina- és a Maros-utca tengelyében felállított diadalkapuiig vonul, ahol megállnak és a város nevében Institoris Kálmán polgármester, a megye nevében pedig Dálnoki Nagy Lajos alispán üdvözlő Károlyi Gyula grótot. Innen a római katolikus templomba vonulnak misére. A diadalkaputól a városházáig fehér ruhás iskolásleányok állanak sorfalat, akik virágot fognak szórni a főispán kocsijába.

A mise után az ünneplő közönség a vármegyeházára vonul, a hol tíz órakor kezdődik az installáció. A főispán eskütétele után Dálnoki Nagy Lajos alispán fogja üdvözlő Károlyi Gyula grótot, aki ezután kifejti programját. A megyeházáról a közönség átvonul a városháza dísztermébe, ahol az ünnepi közgyűlést Institoris Kálmán polgármester nyitja meg. Kádas Kálmán főjegyző ezután felolvassa a kinevezési leíratot, amelynek elhangzása után a polgármester küldöttséget meneszt a szomszédos helyiségben tartózkodó főispánhoz, aki megjelen-vén a közgyűlésre, leteszi az esküt és megtartja programbeszédét. A törvényhatóság nevében Kádas Kálmán főjegyző üdvözlő a főispánt.

A beiktatási ünnepségek befejeztével Károlyi Gyula gróf főispán fogadni fogja az elébe járuló küldöttségeket. Tisztelegni fognak: a római kath. papság, a gör. keleti román papság, a két protestáns papság, a görög keleti szerb papság, az izraelita papság, a református egyház, a katonaság, a szomszéd törvényhatóságok kiküldöttel, a városi törvényhatóság tisztikara, a kir. törvényszék, a kir. járásbíró-ság, a kir. ügyészség, a magyar kir. pénzügyigazgatóság, a vámbivatal, az adóhivatal, a dohánybeváltó felügyelőség, az állami jószágigazgatóság, a kincstári ügyészség, a m. kir. folyammérnöki hivatal, a m. kir. kulturmérnöki hivatal, a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége, a kir. posta és távirtda hivatal, az iskolák tanári kara, a tanfelügyelőség, az ügyvédi kamara, a közjegyzői kamara, az izraelita egyház-köztség, a kereskedelmi és parkamara, az aradi ipartestület, az aradi kulturegyletek, az aradi pénzintézetek, az aradi mérnök és építész egy-let, az aradi orvosok egyesülete, az aradi gyógy-szerészek egyesülete, az aradi közuti vaspálya-társaság és az aradi vendéglősök és kávécsok egyesülete.

A diszebed délután két órakor lesz a Fehér Kereszt-szálloda télikertjében. Egy teríték árát tíz koronában állapították meg. A második fogás után Károlyi Gyula Gyula gróf főispán felköszöntőt mond a királynak. Az ebédén még

számos felköszöntő fog elhangzani, így többek között felköszöntőt mondanak Institoris Kálmán polgármester és Dálnoki Nagy Lajos alispán.

Ebéd után az installáción résztvevő vendégek a rendelkezésükre álló fogatokon meg fogják tekinteni a várost.

A rendezőbizottság a főispáni banketten részt vevő közönséggel ezen az uton is tudatja, hogy a bankettre számozott és számozatlan jegyek lettek kiadva. A számozott bankett-jegy tulajdonosa számát terítke mellett találja, a számozatlan jegy tulajdonosa a szám nélküli helyek között szabadon választhat.

Jegyek egy órával a bankett előtt *Sztojka* József városi számtisztánál a helyszínen kaphatók.

Ki mentette meg Barabást?

(Egy lépcső története.)

Arad, május 14

A B. H. tárcarovatában a mindig jókedvű Sztojka József érdekes dolgokat ír a Barabás Béla budapesti választásáról. A humoros tárcá azon részeit, melyek *Aradot* is érdeklik, alább közöljük:

Három héten keresztül menydörögtek vissza az Erzsébetváros falai ezt az öblös kiáltást: Ejjen Barabás Béla! Barabás Béla! ak sok kitűnő tulajdonságán kívül megvan az a szerencséje is, hogy nevének éljenzése irítoztató erővel hat a tömegekre. Aki háromszor elkialja: Ejjen Barabás Béla! az többé abba sem tudja hagyni s ha aztán egy tömegben ezren kiáltják: Ejjen Barabás! az többet ettől a névtől s ettől a kiáltástól nem tud megszabadulni. Barabás Béla külső alakja csak fokozza a hatást, amelyet dübörgő neve után töle a nép joggal megkíván. Magas termet, fekete arc, sötét, szurós tekintet, emberevő ábrázat: ez kell a népnek. A nép rögtön tisztában van vele, hogy ez az ember nem egyhamar hátrál meg, és ha kell, bármely percben, habozás nélkül megharap bárkit.

Ejfel után három órákor hallottam a választás napján a Barabás-táborban a következő szónoklatot:

— Tisztelt polgártársak! Nem követel választunk mi ma az Erzsébetvárosban, hanem azt a munkát végbezzük, amit a pesti szobalányok végeznek reggel a latásunkban: *átalavítjuk a szeméket*. (Oriási taps és éljenzés.) De mi jobban takarunk, mint a pesti szobalányok, akik annyi port hagynak a zongorán, hogy beleírha ják a kedvesük nevét: *Szeretlek és Jánosom!* Mert mi még a porreteget is úgy kitisztítjuk innen, hogy soha többet az erzsébetvárosi klikk ide bele nem írhatja: *Szeretlek, édes Gusztávom!* (Oriási kacaj és taps)

Mindezek után kijelentem, hogy senki sem tudja, csak én, hogy Barabás megválasztása tulajdonképp minek köszönhető?

A választás éjjelén fölmentem a Barabás-párt irodájába, ahol *Aczél* Sándor ur rendkívüli szíves séggel fogadott és megmutatta a pártireda szervezését és működését. Nem akarom leírni a dolgot, hisz ezt Pesten körülül minden kerületben egyformán csinálják s így mindenkinek ismeri. Gyalázatos helyiség volt a választási helyiségül szolgáló iskolának a Barabás-párt számára főtartott része. Az emberek összezsúfolva, vetejtéktől csurgó homlokkal órákig vártak, hogy rájuk kerüljön a sor. S kint is ezernyi nép sürgette, hogy eresszék be szavazni. *Aczél* ur karomba kapaszkodik és így szól:

— Látja nram ezt a tömeget és ezt a lelkesültséget. És mégis megbuktunk volna, ha egy zseniális ötletem nem támad.

— Micsoda?

— Tetszik tudni, a leszavazott Barabás-pártiaknak ott kellett kimenniük, ahol bejöttek, ami rendget torlódást okozott és rendkívül meglágyította a szavazást. A legnagyobb veszedelem fenyegetett bennünket. Ekkor az a zseniális ötletem támadt, hogy a leszavazott választókat az egyik iskolai te-

rembe terültük, melynek egyik ablakából garádicsot csináltatunk le az utcára. Így segítve volt a bajon.

Mikor kikerültem az utcára, csakugyan meggyőződtem róla, hogy *Aczél* barátom ötlete kitűnően működik. Eppen Somogyi Lajos menydörög hangja lelkesítette a népet, utána egy fiatal ember zavalt hazafias költeményt s eza att Somogyi leereszkedett hozzám az utcára.

— Gratulálok, doktor ur, most már a győzelem biztos. Csudálom, hogy az Erzsébetvárost így föl tudták kavarni.

— Es lassa uram, mégis megbukunk, ha az a zseniális ötletem nem támad, hogy ezt a levezető garádicsot megcsinálatom.

— Igazán?

— Persze, ezen fordult meg az egésznek a sikere. Mikor a torlódást látom, hamar küldök a Cipauer bácsiért. Baj van öreg, mondok, megbukunk, ha maga ide egy garádicsot nem csinál. Cipauer bácsi egy fél óra alatt megcsinálta a Barabás győzelem többiséggel. Eljen Barabás!

— Eljen Barabás! zugott utána háromezer főnyi tömeg.

A közel lévő Angol kávéházba mentünk, megvárni a választás eredményét. A kávéház tele volt Barabás-pártiakkal, akik már nagyokat ittak a leterített *Erlich* Gusztáv bőrére. Enkeltek, csokolóztak, muzsikáltak, diklóztak. S ekkor megszólal mellettem *Serényi Miksa* ékszerész a következőképpen:

— Látja uram, a nagy dolgok milyen apróságokon fordulnak meg. Ha az a zseniális ötletem nem támad.

Hirtelen félbeszakítottam:

— A garádicsos! Az ablakból? Az utcára?

— Igen. Mit szói hozzá?

— Gratulálok. Zseniális.

— Köszönöm. Ez mentette meg Barabást.

Négy óra tájban a Newyork kávéházban tanyáztunk. A szomszéd asztalnál a megvert klikk emberei ültek, köztük *Dózsa Kálmán*, az ismert hajlított fabutorgyáros. Egyszerre csak csönd lett és a legnagyobb meglepetésemre *Dózsa* urnak a következő kijelentését halom:

— Lári fári az egész. Hiába ugrának és üvöltene Barabásék. A bukásunkat nem *Erlich* népszerűtlensége okozta, sem nem az, mintha rosszul dolgoztunk volna. Azért bukunk meg, mert mikor délelőtt össze voltak torlódva a Barabás pártiak, annyira, hogy mozogni sem tudtak és emiatt ordítottak és kravalt csináltak, azt a tanácsot adtam nekik, hogy csináljanak garádicsot az ablakból az utcára. Punctum. Egy zseniális ötletük volt a választás alatt, azt is a mi táborunkból kaptak.

En pedig előhúztam a noteszemet s nyugodtan bejegyeztem: Az ötlet további apja *Dózsa Kálmán*. Együttal konstataáltam magamban, hogy nagyon kevés ötlet lehet az Erzsébetvárosban, hogy egy ötlethez ennyien jelentkeznek. Másnap, miután kialudtam a választás fáradságmait, bementem a Kossuth Lajos-utcába sétálni. Természetesen villámeson mentem be, mert ez annyira ide oda lököd, hogy így nagyobb testmozgást végzek, mintha gyalog mennék. A villámeson megszólalt egy öreg bácsi:

— Láttam az éjjel a képviselő urat a Barabás-választáson.

— Igen, ott voltam.

— Kemény munka volt, Barabás könnyen megbukhatott volna.

Itt már benne voltunk a választási hangulatban, elannyira, hogy legnagyobb bámulatomra így szólaltam meg:

— De milyen könnyen megbukhatott volna, ha az a zseniális ötletem nem támad, hogy az ablakból egy garádicsot csináltatok az utcára, akkor végünk van.

— Hát uraságod ötlete volt? — kérde elbámulva az idegen.

— Körülbelül. Mit bámul ezen annyira?

— Mert én azt hittem, hogy az én ötletem. En vagyok ugyanis Cipauer, az asztalos.

Örömmel ragadtam meg az öregnek a kezét, mint aki egy régóta keresett apával találkozik. S egyttal magamban konstataáltam, hogy mégis nagy pech keli ahhoz, hogy egész önkénytelenül eltulajdonítsak egy ötletet éppen az előtt az ember előtt, a kinek fejében az megszületett. Mert hogy ezt a lépcső ötletet nem az ügyvéd, nem az ékszerész, nem is az író, hanem az asztalos produkálta: az előttem egészen bizonyosnak látszott.

Wekerle és a pártok. Az adóhátralékok.

(Nehézségek az exstrák szerződés körül.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, május 14.

A politikai világot ma *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek temesvári beszéde uralta, amely sejtetni engedi a kormánynak a parlamentben előadandó programját. Ez az első nyilatkozata *Wekerle*nek, amely részletesebben foglalkozott az országot érdeklő kérdésekkel.

A sajtó egy része azt a hirt bocsátotta világgá, hogy *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszter lemond az alkotmánypárt elnökségéről és utóda *Szell* Kálmán lesz. A kombináció ugyan érdekes, csak az a hiányossága, hogy illetékes körökben mitsem tudnak felőle.

Mai távirataink a következők:

A temesvári beszéd hatása.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnapi temesvári beszéde foglalkoztatja ma a politikai világot. A beszéd nagyon különböző benyomást keltett az egyes pártokban. A függetlenségek főképpen az a tüneményen meleg hangot fogadtak kedvetlenül amelylyel a miniszterelnök a német szövetséghez való ragaszkodást, mint a kormánypolitika állandó és rendíthetetlen sarkkövét emelte ki. Ugyancsak a függetlenségi politikusok a választójog reformjáról szóló kijelentését a beszédnek úgy fogják föl, hogy a reform *Andrássy* Gyula gróf kívánsága szerint fog keresztül vitetni, miután a miniszterelnök hangsúlyozza, hogy a reformra nézve a kormány kebelében teljesen egységes vélemény uralkodik, már pedig az köztudomásu, hogy *Andrássy* gróf szűkebb határok közé kívánja szorítani a választójogot, mint a függetlenségi párt. Az agráriusoknak is van kifgásuk a temesvár beszéd ellen, mert abban a bérfolelemelésre irányuló munkásmozgalom fölbátorítását látják.

Minisztertanács.

Wekerle Sándor miniszterelnök és *Polónyi* Géza igazságügyminiszter a mai délután folyamán visszaérkeztek a fővárosba. Ugyancsak ma érkezett meg *Andrássy* Gyula is. A kabinet tagjai holnap délután minisztertanácsot tartanak, amelyen *Wekerle* referál bécsi útjának eredményéről és megállapítja a képviselőház ünnepélyes megnyitásával kapcsolatos intézkedéseket. Megállapítja a trónbeszéd szövegét is. Mert téves a lapoknak az a hirt, hogy a miniszterelnök magával vitte Bécsbe a trónbeszédet jóváhagyás végett. Mostani kihallgatása alkalmával ugyanis csak szóbeli előterjesztést tett a trónbeszéd tartalmáról és megállapodott a külügyi vonatkozások dolgában; de a szövegezés holnap fog megtörténni.

Az adóhátralékok behajtása.

A félhivatos M. T. I. jelenti:

Az a hír, mintha az adóhátralékokat egyszerre akarnák érvényesíteni vagy mintha az adóhátralékok behajtása tekintetében bármiféle intézkedések történtek volna, nem felel meg a valóságnak. Az adóhátralékok beszedéséről csak az indemniti hatálybalépte után lehet szó, miután a beszedésre csak a törvény fogja a jog-alapot megadni. Az indemniti-törvényben fog a pénzügyminiszter fölhatalmazást kérni az adóhátralékok rendezésére és a törvény indokolásában fogja részletesen ismertetni azt a tervezetet, mely szerint a hátralékokat az adózók érdekeinek sérelme nélkül beszedni kívánja.

Bonyodalmak Ausztriával.

Bécsből táviratozzák, hogy a *Zeit* estilapja a következőket írja: Az osztrák kormány a legutóbbi tanácskozások alkalmával nem tartotta elfogadhatónak a magyar kormány előterjesztéseit a kereskedelmi szerződések és a vámtarifa kérdésében és különösen az utóbbit illetőleg az osztrák kormány ellenzi a magyar kormány követeléseit.

MULATSÁGOK.**Tulipánünnep Pécskán.**

Arad, május 14

Tegnap délután tartották meg a pécskaiak az egyszer már elhalasztott tulipán-ünnepet. Ez alkalomból sokan rándultak ki Aradról az ünnepélyre. Az érkező vendégeket nagy-számu közönség fogadta.

Az ünnepély a Heller-szálloda udvari helyiségében folyt le.

Megnyitónál a pécskai iparosdalkör énekelt a Himnuszot. Majd Szöllősi Zsigmond dr. tartott megnyitó beszédet. Ezután Russu Valéria kisasszony kurucnótákat szavalt tárogató kíséret mellett. A kisasszony szaválata nagy hatást keltett.

Majd gróf Károlyi Gyuláné sok tüzzel és lelkesedéssel buzdította a jelenvolt hölgyeket, hogy tartsanak ki a tulipán mozgalom mellett. Szavai rendkívül hatást keltettek.

Egy kis leány, Ekkel Ilonka kedvesen szavalt a Kosztka Mihály Tulipán című költeményét. Zdrachál Irma kisasszony egy XV. századbéli dalt énekelt kellemes hangon. Domby Mihályné urnő Csiky Gergely Az ékszerek című költeményét szavalt a nagy sikerrel. Az ünnepi beszédet Nagy Sándor dr., a záróbeszédet Vásárhelyi Dezső országgyűlési képviselő mondta. A jól sikerült ünnepély a szózat hangjaitól ért véget.

(=) A realisták majálisa. Az aradi állami főreáliskola ifjúsága f. évi május hó 23-án (kedvezőtlen idő esetén folyó évi május hó 26-án) a csálai erdőben zártkörű majális rendez. A tánc d. u. fél 4 órakor kezdődik. Belépődíj a köröndbe urak részére 2 korona.

(=) Tulipán majális Ujaradon. Az ujaradi ifjúság f. évi május hó 19-én a Martini-féle vendéglő összes helyiségeiben zártkörű, jótékony célú tulipán-majális rendez. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelmet a Tulipánkert rendelkezésére bocsájtják. A rendezők az alábbiak: Andros Ferenc, Bechnitz Sándor, Berthe Béla, Bohn Károly, Brosz Alfonz, Detrich Endre, Elek Gyula, Fluk Károly, Petri Zsigmond, Popescu Miklós, Sádor Ferenc, Ternájo József, Tokár Arthur, Vásárhelyi Ambrus. A mulatságon Gyurkovits András bandája játszik.

HIREK.**A főispánné.**

Arad, május 14.

Mikor Urbán Iván egy-egy főispáni ebéden vendégül látta magánál a törvényhatósági bizottsági tagokat, azok meglepődve konstatálták, hogy a háziasszony nemcsak a lekötendő szeretetreméltóságához ért, hanem komoly dolgokhoz is. A főispánné úgy elbeszélgetett a közigazgatás ügyeiről, mintha legalább is ő lett volna a főispán. Igaz, hogy Urbán Ivántól lehetett tanulni. És azt mesélik, hogy bizony, a főispán gyakran alaposan megtárgyal egy-egy fontosabb ügyet a főispánnéval.

A holnapi installációnak bizonyára a legérdekesebb része az lesz, mikor az új főispánné először jelenik meg azok körében, akik ezentúl az ő urát vallják vezérüknek. A reprezentálás tudományát neki már nem kell tanulnia, hiszen azzal együtt nőtt fel. De meg kell tanulnia egyet-mást arról a borzasztó valamiről, amit közigazgatásnak neveznek és aminek a gondjai ezentúl az ő urának válnak is nyomják. Mert hiszen meg vagyunk irva, hogy az asszony legyen osztályostársa az urának jóban és rosszban. Még ha közigazgatási gondoknak is hívják azt a rosszat.

Ugy tudjuk, hogy az új főispánné nem igen fog megijedni ettől a veszedelemtől. Ritka asszony van ebben a megyében, aki akkora agilitással, olyan megnyerő szeretetreméltósággal és mégis olyan tiszteletet parancsoló erővel tudna a közügyek szolgálatába állani, mint gróf Károlyi Gyuláné. A tulipánkert mozgalom, a gyermeknap intézése: mind összeforrott az ő nevével. És azt hisszük, hogy ahol veszedelem nélkül lehet keztyűtlen kézzel hozzányulni a politika szörnyetegéhez: a főispánné ettől sem igen ijed meg.

— Vilmos császár Budapesten. Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a *M-g* holnapi száma a következőket írja: Bécsből vesszük lapunk zártakor azt a hirt, hogy Vilmos német császár Andrássy Gyula gróf volt külügyminiszter szobrának leleplezésére Budapestre jön. Andrássy külügyministersége alatt kötötték meg a hármasszövetséget és Vilmos az Andrássy-szobor leleplezésének alkalmát fölhasználna arra, hogy lerója kegyeletét a hármasszövetség egyik megalakítója iránt. A bécsi körökben azt hiszik, hogy a német császárnak ez a látogatása igen kedvezően hatna a szövetség megerősítésére. Hir szerint június 7-én történék meg a látogatás.

A *Pol. Ért.* című kormánypárti közlöny e hirre vonatkozólag a következőket jelenti:

A *M-g* mai esti számában azt a szép gondolatot tartalmazó hirt hozza, hogy a német császár Andrássy Gyula gróf volt külügyminiszter szobrának leleplezésére Budapestre jönne, ahol a leleplezés június elején történék. Ugy vagyunk értesülve, hogy ha ez a szép gondolat megvalósulna és a német császár megjelenne a magyar székesfővárosban, az osztrák-magyar

monarchia mostani külpolitikája és a hármasszövetség megteremtő szobrának leleplezésén, ez csak később történhetik, minthogy illetékes helyen a szoborleleplezés őszre volt tervezve, a szobor még nem kész és a megállapított idő ellenére így rövid terminusra alig volna befejezhető. Mindazonáltal valószínű, hogy a német császár, akinek fenkolt gondolkodása az ilyen szép gondolat iránt irigye, meg fog jelenni annak idején Andrássy Gyula lovasszobrának, mint a hármasszövetség szembetűnő képviselőjének leleplező aktusán.

— A király unokája a turfon. Budapestről táviratozzák: A tegnapi löverseny izgalmas szép versenyeként igen előkelő nézője is volt. Win-dischgrätz Ottó hercegné, Lónyay Stettin grófné leánya férjével megjelent a turfon, de nem ment föl a királyi család páholyába, hanem a tiszteletes koronás hely elegáns közönsége sorába ült meg a versenyeket. Amikor József herceg meglátta magas rokonát, rögtön lestegette a királyi páholyból és hosszan beszélgetett a hercegnővel és férjével.

— Két installáció. Sátorhajóhelyről táviratozzák, hogy ott ma nagy ünnepélyességgel beiktatják Meitner Gyula zemplénmegyei főispánt. Ujvidéki távirat jelenti, hogy Balla Aladár, Ujvidék főispánjának ma volt ünnepélyes installációja.

— Nachtnébel Ödön állapota. Id. Nachtnébel Ödön állapotában, mint értesülünk, nagyfokú javulás állott be. Az öreg ur annyira jobban van, hogy legközelebb már elhagyhatja az ágyat.

— Lázadás Temes megyében. Temesvárról táviratozzák: Ohaba Forgács román község lakossága föllázadt Stura községi jegyző ellen, mert a választáskor nem Pépa esperes román nemzetiségi jelöltet támogatta. Ma ötven paraszt betört a község házába és agyon akarta verni a jegyzőt, aki csak nagynehezen tudott falujából Busiásra menekülni.

— Himzódobrámagyar Aradon. Havetics János aradi esztergályos, azzal a kérelemmel fordult gróf Károlyi Gyulánéhoz, a tulipánkert fővédnökéhez, hogy nyújtson neki módot az általa feltalált himzódobrámagyar gyári előállításához. Hevetics tizenötezer darab tulipánjegyes dobromát, — darabját egy koronáért, — bocsátana az ipartanács rendelkezésére. Gróf Károlyi Gyuláné megígérte a feltalálónak támogatását és Varjassy Lajoshoz, az ipartanács elnökéhez utasította, aki érintkezésbe fog lépni Heveticessel.

— Harmincezer ember sztrájkban. Bécsből táviratozzák: Ma összesen 31845 építő munkás áll kizárás alatt. Ezek közül kőműves 10,852, a többi segédmunkás. Ma már szünetel Bécsben minden építés — Szombaton hatszáz, vasárnap háromezer munkás utazott el a Ferenc József-pályaudvaron. Az építőmunkások sztrájkja a vidéken is rohamosan terjed. Így Bodenbach-ban és Polcs-ban beszüntették az összes építkezési munkákat.

— Egy honvédhadnagy öngyilkossága. Lévárról írják: Tegnap, vasárnap ebéd után egy óra tájban villámgyorsasággal terjedt el a városban a hír, hogy Polcz Jenő 21 éves honvédhadnagy öngyilkossá lett. Csakhamar nagy embertömeg csoportosult a Kossuth utca 9. számú ház előtt, ahol a fiatal hadnagy lakott. A hír mindenfelé nagy részvétet keltett, mert a hadnagyot az egész város ismerte és szerette s végzetes tette annál megrendítőbb volt, mert a fiatal hadnagy szerelmi bánatában, illetve csalódásában emelte maga ellen a gyilkos fegyvert. Polcz Jenő szol-

gálatti fegyverével szíven lökte magát. Mire a lövések zajára berohantak a lakásba, a fiatal hadnagy még élt, de a hallálal vívódott. A szerencsétlen hadnagynak dr. Domján Lajos tartalékos honvédorvos nyújtotta az első segítyt; sebeit bekötözte és bevittette a lévai 14 ik honvédgyalogezred kaszárnyájába, ahol a leggondosabb ápolás alá vették, életbenmaradásához azonban kevés a remény. A fiatal hadnagy szerencsétlen sorsa iránt városszerle nagy részvét nyilvánul.

— **Vádirat a gyilkos gróf ellen.** Besztercebányáról táviratozzák: A besztercebányai ügyészség elkészült terjedelmes vádiratával, mely azzal vádolja Nayhauss Ottó grófot, hogy ő pusztította el özvegy Beniczky Mártonnét, a dúsgazdag matrónt. A vádirat szerint Nayhauss gróf *arzenikumot* kevert az urnő levesébe, ami azután Beniczkyne halálát okozta. A vádhatóság nagy gondossággal csoportosítja azokat a bizonyítékokat, amelyeket a nyomozás és vizsgálat szolgáltatott az ügyészség kezébe. Ezekből állapította meg a gyilkosság vádját Nayhauss ellen, akinek változatos életpályája során roppant sok anyagi gonddal kellett küzdenie. Az ügyészség ebben ismerte föl a gróf bűnének lélektani okait. Néhány hét múlva az esküdtbíróság fogja mérlegelni a gyanúok bizonyító erejét és a bűnpör azon adatait, amelyekre a vádhatóság a vádat alapította.

— **Halálozások.** Jávör Gyula, az Acsev. nyug. főpénztárnoka máj. 13-án 51 éves korában Békéscsabán elhalálozott. Az elhunyt, aki három évvel ezelőtt betegsége miatt kénytelen volt nyugalmába vonulni, egyik legképzettebb, legteljesítményesebb hivatalnok volt az Acsevnél. Hosszu működése alatt kivívta feljebbvalóinak elismerését és kartársainak szeretetét. Az ambíciózus, kötelességét hiven teljesítő emberen pár hónap alatt annyira erőt vett a betegség, hogy ágyba kellett feküdnie és tegnap hosszas kínlódás után meghalt. Temetésén, amely ma délután négy órakor volt Békéscsabán, többen megjelentek az Acsev. és a máv. hivatalnoki karából is. Az Acsev igazgatósága és hivatalnokai gyönyörű koszorúkat tettek sírjára. Az elhunytat nagy család gyászolja.

Id. Hess József aradi ügyvéd 90 ik évében elhalálozott. Temetése holnap délután három órakor lesz a felső temetőben. Az elhunytat kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Az Aradi Kaszinó közgyűlése.** Az Aradi Kaszinó tegnap délután Kabdebó Géza nyugalmazott ezredes elnöksége alatt rendes közgyűlést tartott, amelyen tudomásul vették a múlt évi zárszámadásokat és megállapították az ez évi költségvetést. A tisztújító közgyűlést, amelyen a három évi mandátummal bíró tisztikart választották, tudvalevőleg még február havában tartották meg.

— **Eljegyzés.** Bíró Albert ismert aradmegyei földbirtokos eljegyezte Pekár Alice kisleányt, Pekár Imre dr. fővárosi bankigazgatónak Aradon is ismert bájos leányát.

— **Öngyilkosság a templomban.** Bécsből táviratozzák: A wieden városrész egyik templomának oldalkápolnájában Krapp Mária, egy ezredesnek 22 éves leánya elme-zavarában agyonlőtte magát.

— **Elgázolt aradi asszony.** Az aradcsanádi vasúttársulat Szeged felől jövő gyors motorosa tegnap délután a csálai kitérőnél, egy csálalepen dolgozó munkás feleségét elgázolta, mikor a Pécska felé induló motorosra fel akart szállani. Az asszony olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyomban elhunyt a helyén.

esetről értesítették a rendőrséget. A halottat koporsóba téve, az alsó temető halottas kamrájába szállították. Vidéky Gusztáv inspektor rendőrtisztviselő megejtette a vizsgálatot. A katasztrófa előadása szerint az időzte elő a halálos kimeneteli szerencsétlenséget, hogy az asszony az ellenkező oldalon szállt be s így a vele szembejövő motoros egy embermagasságra dobta fel a levegőbe. Este 7 órakor Ramer István rendőrkapitány, Pesch Dezső rendőrbiztos és dr. Fényes Samu gáji rendőrorvos helyi szemlét tartottak az eset-helyén.

— **Hogy is állunk Gaponnal?** Berlinből táviratozzák, hogy a *Loisalanzeiger* pétervári tudósítója Gapon haláláról a következőket jelenti: Gapon holttestét végre megtalálták a Pétervárhoz tizenöt percrenyire fekvő Oserki nevű üdülőhely egyik villájában. A nyaraló egyik szobájában egy definíálhatlan csomag feküdt fekete bundával betakarva. A csomagtól egy vastag kötéll vasruhatartóhoz vezetett. Amikor a bundát levették, borzasztó látvány tárult föl. A bunda Gaponnak összedarabolt holttestét takarta. A néptribun arca egészen szét volt ronesolva s egyik szeme hiányzott, de azért fölismerhették a holttestben a forradalmárok által meggyilkolt Gapon. A szoba asztalán több újság és néhány üveg sör volt. A rendőrség azt hiszi, hogy Gapon más helyen ölték meg és csak azután vitték a villába.

— **Műszaki iroda Aradon.** Aron és társa budapesti cég, Aradon Deák Ferenc-u. 42. szám alatt műszaki irodát nyitott kisiparosok számára. Az iroda elvállalja tervek költségvetések, rajzok és műszaki leírások elkészítését és minden szakkérdésben tanácsot ad.

— **Az aradi ortodox új rabbi.** Szombaton tartotta az aradi izr. ortodox magyesület új imaházában első hitszónoklatát az ortodoxok új rabbi, Szófer Jula. Az új rabbi első sorban imát mondott a megjelentekre, valamint az összes aradi hazafias zsidóságra, nemkülönben a más felekezeti polgárságra is. Hitszónoklatában kifejtette, hogy mily nemes erkölcsi következmény, ha a zsidóság vallásához szigorúan ragaszkodik, a mely mellett a hazafias szent érzés mindenkor megállhat. A szertartás befejeztével számosan fejezték ki elismerésüket a mély járási hitszónoklat fölött. Az új rabbi különben jól tud magyarul s modern felfogású, kiválóan képzett pap.

— **Hajhullás ellen használjon Perolint** 1 évig 1 kor. Vojtek és Weisznál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megszüntetett aradi politikai pörök.** Már egyizben hirt adtunk arról, hogy Virágh Béla dr., a nagyváradi ügyészség vezetője pertörli indítványt adott be Polónyi Géza igazságügyminiszterhez Kovács Gusztáv, a debreceni kinevezett főispán ügyében. A terjedelmes memorandumra tegnap meg is érkezett a válasz. Az igazságügyminiszter mindenben a magáévá tette az ügyész indokait és érvelését és hozzájárult az abban foglalt bizonyítékokhoz és elrendelte, hogy a bűnügyet, tekintettel az izgatott hangulatra, melynek folyamánaképp jelentkezett a bántalmazás, az ügyészség szüntesse meg. Ezzel egyidejűleg elrendelte Polónyi, hogy az összes, bármely stádiumban levő, nyomtatvány útján elkövetett királlysértési pöröket, melyek a megelőző politikai korszakból származnak, vegyék le a napirendről és az azok miatt vádolt egyének ellen ejtsék el a vádat. Az ügyész nyomban foganatosította is az igazságügyminiszter rendeletét, melynek következtében összesen tizenhét királlysértési pörben szüntették meg az eljárást. Így megszüntették a többek közt Ha-

lász Lajos dr. országgyűlési képviselő, Benedek Arpád, Szudy Elemér és Seredy Lajos dr. aradi hírlapírók ellen megindított bűnügyekben. Erdekes dolog, hogy Benedek Arpád sajtópere már három ízben volt tárgyalásra kitűzve, azonban megtartható egy ízben sem volt.

NAPIREND.

Május 15. Kedd. Róm. kath. naptár: Izidor. — Protestáns naptár: Mózes. — Görög-keleti naptár (május 2.): N. Atanáz. — A nap két 4 óra 25 perckor, nyugszik 7 óra 28 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok.

Május 16. Az aradi izraelita jótékony nőegylet közgyűlése (Hitközségi épület.)

Május 17. A délvidéki tanítóegyesület marosmelléki fiókkörének tavaszi közgyűlése Vingán.

Május 19. A szárnyaskerek dalkör táncvigalma (Városliget). — Az aradi mérnök- és építész-egylet kirándulása a bükényi szilip meglekintésére. — Az új-aradi ifjúság tulipán-majálisa (Martini-sörcearnok.)

Május 19—20. Az aradi mérnök- és építész-egylet kirándulása Bükénybe.

Május 20. Az aradi kir. főgymnasium, Állami főreáliskola és állami tanítóképző intézet növendékeinek tornaversenye (Lyceum előtti játéktér). — Az aradi kerületi betegsegélyező pénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.)

Május 23. A főreáliskola ifjúságának majálisa (Csálai erdő.)

Május 24. Az aradi turista-egyesület kirándulása a csepőkőbarlanghoz.

Május 27. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Junius 3. Az országos vöröskereszt-egylet soborsini fiókjának tombolával egybekötött kerti ünnepélye (Uradalmi park). — Az aradi iparosifjak önképzőegyletének tulipánünnepélye (Városliget.)

Junius 28. Az aradi turista-egyesület kirándulása az Aldunára.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDEÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, május 14.

Kövés forgalom mellett elkeltek néhány ezer métermázsas buza 5—10 fillérrel olcsóbb arakon.

Az Arak 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	16.32—16.34
Rozs októberre	13.44—13.46
Zab októberre	13.12—13.14
Tengeri májusra	13.38—13.40
Tengeri júliusra	13.56—13.58
Buza májusra	15.94—15.96
Új tengeri 1907-re	11.72—11.74

Zárlat 5 órakor:

Buza októberre	16.26—16.28
Rozs októberre	13.40—13.42
Zab októberre	12.96—12.98
Tengeri májusra	13.26—13.28
Tengeri júliusra	13.46—13.48
Buza májusra	—
Új tengeri 1907-re	11.60—11.62

Irányzat lanya.

Zárlat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	590.25
Magyar hitelrészvény	521.25
Leszámitolóbank részvény	509.—
Rima-Murányi vasmű részvény	583.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	682.—
Közúti vasút	597.—
Városi villamos vasút részvény	324.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúban	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 14. —

Magyar cisztréndi: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban 120—122 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 128—130 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 128—130 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 124—126 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 121—123 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 120—121 fillérig.

Sertésleltétel: Május 11. napján volt készlet 60,602 darab, május 12. napján felhajtott 1228 darab, május 12. napján elszállított 1122 darab, május 13. napján maradt készlet 60,703 darab.

A készlet sertésleltétel irányzata: Előrebb.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H L Arad A moral insanity azt jelenti, hogy vannak emberek a világon. akiknek a tisztességről fogalmuk sincs. Az ilyen alakok képesek a lepiszkosabb dolgokra is, amíg azonban a büntetőtörvénykönyv paragrafusaival a tan össze ütközésbe nem jönnek, addig nem nevezik őket gazembereknek, csak azt mondják róluk, hogy moral insanity-on szenvednek. Holott igazában csak gazemberek.

CSARNOK.

A makkfelső.

Irta: Zöldi Márton.

(Vége.)

Sirány Elemér így kezdte elbeszélését:

— Te ösméred multamat, de tudod, hogy sokáig hitvány. léha fráter voltam. Egyszer, ez-íótt nyolc évvel mégis sikerült energiámnak felülkerekedni alacsony szenvedélyeimén. Ez akkor volt, mikor Hóris Péter ügyvéd irodájának vezetője lettem. Megesküdtem, hogy soha többet nem veszek kártyát a kezembe. Nem vagyok ostoba ember, sőt sokak szerint meglehetősen értek a büntetőjoghoz. Tudtam, hogy kicsoda rettenetes kockázatba rohanok ha játszom. Érted?

— Érttem.

— Mint irodavezetőnek nagy értékek feregnek a kezemen. Csak egyszer kell veszítenem, hogy becstelenséggel végezzem az életet. Ez világos.

— Egészen világos!

— Nos, három esztendőig nem játszottam. Ebben az időben ismerkedtem meg feleségemmel. Ő olyan magasan állott fölöttem, hogy házasságra gondolni sem mertem. És mégis... Feleségem ismételtelen olyan szíves fogadtatásban részesített, hogy vonzalma felől nem lehetett kétségem. Az a vágy, hogy enyém lehessen, hogy méltó legyek rá, olyan energiát kölcsönzött, melyről eddig fogalmam sem volt. Éjjel-nappal dolgoztam s két év múlva már ott állottam, hogy a legkecsesetebb kilátások között irodát nyithattam.

Sirány arcát apró gyöngyök borították, mintha valami kegyetlen fájó visszaemlékezés gyötörné. Aztán folytatta:

Igen, barátom, minden a legszebb kilátást nyújtott, a jövőnek remekebb perspektívájáról gondolni sem mertem volna soha, mikor egy este valami peres utazás alkalmával egy vidéki kaszinóba kerültem. Fáradt, kimerült, unott voltam. Ekkor ernyed meg energiám... megszegttem eskümet és belültem kártyázni... Tíz ezer forint idegen pénz volt nálam... Nos mit mondjak? Utolsó krajcárig elvesztettem. Az utolsó lapokat már úgy tekintettem, mint a halálos ítélet belüit. Egy ismerősöm, ki látta a rettenetes malort, annyiylal játszom, önkényit felajánlott négyszáz forint kölcsönt. Unottan, apatikusan fogadtam. Játszom tovább. Meg kell jegyezmem, ferblit játszottunk s nekem az első osztásnál két felső volt a kezemben. Az osztó, egy vakmerő játékos verette és az első kártyánál kigusztálom a harmadik felsőt... Tehát már a kezemben volt a három felső... a zöld, a vörös és a tők... A negyediket meg se néztem. Az osztó tovább verette... végig valamennyi játékos... A kaszinóban hozzátételezőes számításával már volt ötezer forint. A mint izgatottan halálvereitékkel a hemlokomon nézem a pénz halmozódását, egy gondolat keletkezett bennem... Ha én most kigusztálom a negyedik felsőt, a makkfelsőt, akkor visszanyerhetem a pénzt és meg vagyok mentve. Világosan állott előttem a gondolat: életem, boldogságom, becsületem a gondolat: tőli függ... Mert lehetetlen, hogy azokkal szemben, kik állották a nagy veretést, elég legyen három felső.

— Érttem...

— Ezzel a gondolattal kezdtem gusztálni a negyedik kártyát. A guszt a egy félpercet sem vett igénybe, de én olyasfélért éreztem akkor, mintha valaki egy pisztolyt a hideg csővét nyomná halántékomba... Megnyomtam a kártyát és lassan, szabályosan kibontakozott előttem a makkfelső... Tell Vilmos...

Nagyot, mélyet sóhajtott, aztán folytatta: — Nos, heyes volt az előérzetem, ha a buta véletlen akkor oda nem vezényli a makkfelsőt, akkor én ma nem lennék. És ekkor, ebből tudtam meg, hogy mi a kártyás ember... Ne csodáld, hogy lefesztem a makkfelsőt... Túlajdonképpen szobrot kellett volna neki emelni.

Mindenütt kapható

Sarg-féle **Kalodont**

nélkülözhetlen fog-crém, 3945

a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

IDEGENEK ARADON

— Május 14. —

Fehér Kereszt szálloda Telbisz Károly polgármester Temesvár. — Nagypéli Sternthal Salamon m. b. tag Temesvár. — Hajdu Frigyes orsz. képviselő Temesvár. — Csikszéidmihály Sándor Pető földbirtokos M. Várhely. — Lovag Vest Ede udvari tanácsos Temesvár. — Vinczebidy Ernő m. főjegyző Nagybecskerek. — Pogány Károly Bihar. főispánja Nagyvárad. — Santi Péter m. b. tag M. Várhely. — Pattanszky Elek és Fiaika Károly. — Merkovits Mór utazó Budapest. — Engemann utazó Bécs. — Berr H utazó Triest. — Barna I. igazgató Budapest. — Waher S. utazó Bécs. — Weig H utazó Budapest. — Krak Oswald utazó Lemberg. — Hecht O utazó Bécs. — Kohn I. utazó Budapest. — Székely M. hírlapsíró Budapest. — Weiss I. Dávid utazó Budapest. — Rosenzweig utazó Budapest. — Radó Odön utazó Budapest. — Nádor Endre utazó Budapest. — Reich Béla utazó Budapest. — Reider és Bodranszky. — Pejov I. dr. Nagybecskerek. — Hajdu Frigyes dr. Temesvár. — Szabolcska Mihály ref. lelkész Temesvár. — Reismann I. utazó Bécs. — Kuhn László dr. csanádi egyházm. apátkanonok. — Rimberg István utazó Budapest. — Kemény E. és Zinner k. utazó Budapest. — Kohn I. és Denthal R. utazó Bécs. — Kiefler S. utazó Bécs. — Schlesinger Ottó utazó Budapest. — May Schlohs utazó Bécs. — Engel Hugó utazó Budapest. — Batogh I. magánzó Borosjenő. — Kihler József utazó Budapest. — Well László utazó Budapest. — Deutsch Henrik utazó Budapest. — Stern C. H. Bécs. — Szász Odön utazó Budapest. — Stern I. utazó Budapest.

Központi szálloda. Dr. Fabry Sándor főispán Temesvár. — Petkó Zoltán főszolgabíró Ujarad. — Pescha Miklós földbirtokos Budapest. — Dr. Návay Lajos orsz. képviselő Budapest. — Dr. Dózsa Sámuel főügyész Temesvár. — Ifj. Purgly János és Ifj. Purgly Emil birtokosok Hodony. — Hervay István alispán Makó. — Joannovich Sándor alispán Temesvár. — Darabanth János főügyész Temesvár. — Báro — Stojanovits Budapest. — Báro Manasz Barco György és Lajos Budapest. — Kovács Gyula árvaszekei elnök Temesvár. — Böhm Miklós törv. biz. tag Temesvár. — Csepregy György tvh. biz. tag Hodony. — Péchy László műszaki tanácsos Nagy Károly. — Dr. Kovács Dező Nagy Károly. — Kaszory Mihály földbirtokos Hodony. — Besser Willibald mérnök Bécs. — Flóriani Örnagy és neje Bécs. — Dorogi Lajos m. v. mérnök Nagyszeben. — Ifj. Mahler György orsz. képviselő Elek. — Grausperger Alajos m. kir. gazd. intéző Fogaras. — Hoppe Ernest titkár Bécs. — Elek Miklós utazó Budapest. — Pless Henrik kereskedő és neje Temesvár. — Pollák Gyula utazó Budapest. — Misler Leo utazó Budapest. — J. C. Kimmel nagykereskedő és családja Temesvár. — Hollósy Kálmán magánzó Budapest. — Bakó Mihály kereskedő Bécs. — Kalt Nándor igazgató Budapest. — Özv. Riezterer Gáborné Orosháza. — Maros Gyula jegyző Berzova. — Meritz Jenő jegyző Dézna. — Menich Elek jegyző és neje Dézna. — Fülöp Lajos szolgabíró Ternova. — Uray Miklós orvos Tautz. — Novák Péter birtokos Szalonta. — Dénes Jakab ügyvéd és neje Buttyin.

Nádor szálloda. Exner Károly dr. min. titkár Budapest. — Vepiro Mihály fodrász Nagyzerind. — Bohn Frigyes utazó Bécs. — Kokas József földfelügyelő Kisjenő. — Csepregi György lelkész Békéscsaba. — Rob György körjegyző Kishalmagy. —

Bandor Mihály községi bíró Nagyzerind. — Aridy Márton M. elnök álmásfőnök Ujzentanna. — Vallentur Béla kereskedő Budapest. — Benkő Henrik kereskedő Budapest. — Schwarcz Eszti kereskedő Gurahonc. — Fuchs Bernát kereskedő neje Zöldes. — Duntrievics György konyhakertész Miskolc. — Janda Ferenc papnövendék Mézes. — Tomicza L. könyvelő Tótvarad.

NYILTÉR.*

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, illetve édes apa, após, nagyapa, dédapa, sógor és rokon

id. HESZ JÓZSEF,

hítes ügyvédnek,

foljó évi május hó 13-án, délután 1/2 órákor életének 90 ik és boldog házasságuk 35-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai május hó 15-én, délután 8 órákor fognak Kápolna-utca 8d. számú házban a római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise a boldogult lelki üdvéért május 16-án, délelőtt 8 órákor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egak Urának bemutatni.

Arad, 1906. május 13.

Áldás emlékére!

Özv. id. Hesz Józsefné Hesz Jenőné szül. Hujer Mária, neje.	szül. Erőky Ilona, Hesz Kálmánné, Ifj. Hesz Józsefné
Özv. Csepely Györgyné szül. Hesz Ilona, özv. Doskoczi Alajosné szül. Hesz Kornélia, özv. Preisinger Józsefné szül. Hesz Józsa,	szül. Bertodny Etelka, menyei. Simon Ignác, Rózsay József, vejei. Özv. Hesz Györgyné szül. Szalay Anna, özv. Hinek Jánosné és leánya: Ruttkal Ilona, Hujer Pál és neje szül. Schriffert Anna, sógor és sógornő, és számos rokonai.
Hesz Jenő, Hesz Kálmán, Simon Ignác szül. Hesz Teréz, Ifj. Hesz József, Rózsay Józsefné szül. Hesz Mária, gyermekai.	

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

Van szerencsém tisztelt vevőim és n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy az Andrássy-tér 20. szám alatt létezett

Vászon-, nődivat- és

kelengye-áruházamat

Andrássy-tér 16. sz. alá,

Szabó Albert ur házába

— (volt Gebhart-féle ház) —

helyeztem át.

A n. é. közönség pártfogását kérve, tisztelettel

Singer Sándor

Vendéglő és sör csarnok megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sör csarnokot

nyitottam.

Kitűnő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277 vendéglős.

Végr. 502—1905. V. 2710/6

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az 1881.
évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében
az aradi kir. törvényszék 1905. V.
2710/2 számú elrendelő és az aradi
kir. járásbírósnak 1905. V. 2710/6
számú kiküldő végzése folytán
Kálmán József végrehajtató javára
Vass Andor aradi lakos ellen 110
kor. tőke és jár. erejéig foganto-
sított biztosítási végrehajtás alkal-
mával bíróság le- és felülfoglalt
613 koronára becsült butorokból
álló ingók a még fizetetlen összeg
kielégítésére a helyszínén, vagyis
Aradon, Dezső-utca 1/a sz. 1906.
évi május hó 16-ik napjának d u 4
órájára kitűzött nyilvános árveré-
sen a legelőbbet ígérőnek készpénz
fizetés mellett becsáron alól is el-
fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő
ingókat mások is le- és felülfog-
lalták és azokra kielégítési jogot
nyertek volna, ezen árverés az
1881. évi LX. t. cz. 102. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Aradon, 1906. évi május
hó 1-én.

Najmányi Béla,
kir. végrehajtó.

1359

9245—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi április hónap-
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyőri biztos által beküldött
összeírási jegyzék 10 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1906. évi május hó 14 ik nap-
jától számítandó 8 napra közszem-
lére azzal tesszük ki, hogy azokat
az érdekeltek, névszerint Bozsikár

Sz. György, Braun Gusztáv, Popo-
vits Erzsébet, Müller Lőrinczné,
Zubriczky Viktorné, a „Székely
Otthon”, Stefánovits Mihály, Szarka
Róza és Sziszka Jánosné, a kik
italmérést engedélyt kaptak, nem-
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve ugy nevezettek, mint az
aradi kereskedelmi testület és ipar-
testület is nyújthatnak be a város
fogyasztási adófelügyelőségénél ész-
revételeket.

Arad, 1906. évi május hó 5-én.

A városi tanács.

Telefonszám 10.

HOFFMANN SÁNDOR

ARAD,

SZÍNHÁZ ÉPÜLET.

Nagy alkalmi vétel folytán nyári
keztük óriási választékban 20 kraj-
czártól kezdve

Csipkék és betétek hatalmas vá-
lasztékban legújabb minták 5 kraj-
czártól feljebb.

Bélésárak és díszek legolcsóbb
árban legnagyobb választékban.

Gyermekek harisnyák és bokavédők
15 krajczártól kezdve.

Férfi harisnyák 20 kr. párja.

Fü trikók 20 kr.-tól kezdve.

Nagy raktár

honi gyártmányu

kelmekből, olcsóbban mint bárhol.

872

Telefonszám 10.

6317—1906. kh.

Hirdetmény.

Az ásványos és egyéb vizek
szénsavval való telítésének szabá-
lyozása tárgyában a n. mélt. m.
kir. belügyminiszterium 33000/IV.
b. 1906 szám alatt a következő
körrendeletet bocsátotta ki:

Ujabb időben gyakrabban for-
dult elő az az eset, hogy ásvá-
nyos és egyéb vizeket szénsavval
telítenek, az országos balneológiai
egyesület javaslatára s az országos
közegészségi tanács véleményének
meghallgatása után vizeknek szén-
savval való telítésére és ily álla-
potban való forgalomba hozatalára
nézve a következőket rendelem:
1. Ásványvizek szénsavval telítve
csak belügyminiszteri engedély
alapján hozhatók forgalomba, 2.
Az ásványvizeknek — legyenek
azok bár savanyu, vagy más ter-
mészetű ásványvizek — szénsavval
való telítése és telített állapotban
való forgalomba hozatala csak ak-
kor engedhető meg, ha az illető
forrás előzetes pontos mennyiségű
 kémiai analízis alapján mint ásvá-
nyvíz már bir forgalmi enge-
déllyel, 3. Minden más szénsavval
telített talaj, kut, forrás vagy
egyéb víz szódavíznek tekintendő
s mint ilyen az 1894. évi 110461.
sz. alatt kiadott belügyminiszteri
szabályrendelet határmányainak
elbírálása alá esik. Az ezen pont-
ban említett vizek forgalomban ho-
zatalának engedélyezésénél a szük-
séghez képest elrendelhető az is,
hogy a szénsavval való telítés előtt
ezen vizek sterilizálás céljából
legalább 1/4 óráig felforraltassanak.
4. A szénsavval telített ásványvizek
pugy, mint a természetes ásvány-
vizek és a szódavíz az egészség-
ügyi hatóságok ellenőrzése alá tar-
toznak s amennyiben a rendeleti-
leg megszabott feltételeknek meg-
nem felelnek, a forgalomból kitil-
tatnak.

Arad, 1906. évi április hó 30-án.

Sarlot,
főkapitány.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Nyári idényre!

ajánljuk dus választéku raktárunkat mindennemű finom és divatos

mosó-ujdonosságokban,

u. m. színes sephyrek, remek mintákban. Angol vásznak, fehér ecrű és divat színekben.

Rendkívüli nagy választék különleges fehér anyagokban.

Ez idény fő divat cikke:

schweiczi czérna vászonra himzett ruhák. Egy complet costum 12 frt.

3811

Rosenblüh H. és Társa.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!

Szönyegmaradékok meglepő olcsón!

Elveszett két csikó

Upanáton a ménesből
az egyik fekete pej kanca csikó,
a hátsó ballábán fehér folttal. A má-
sik barna kanca csikó homlokán
fehér csillaggal, oldalán égetési
jellet. 1841
Megtalálás esetén szíves értesi-
tést kór

Riger Mihály
Upanát 49. házszám.

Egy ügyes, kitűnő kereskedő segéd

ki románul és németül tud
jó fizetéssel és tel-
jes ellátással
kerestetik
vidékre.

Czim a kiadóhivatalban.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.
82782—906. F. IV. szám.

Arverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen szállítmányok a
vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmé-
ben az alább felsorolt állomások teher-
áru raktáraiban d. e. 9 órákor a kö-
vetkező napokon fognak azonnali kész-
pénz fizetés mellett nyilvános árveré-
sen eladatni.

Állomáson	1. é. május hó
Pécs	14-én
Pápa	14-én
Győr	15-én
Arad	15-én
B.-Csaba	15-én
Bpest dpart	16-án
Nagyvárad	16-án
Bpest. ny.	17-én
Pozsony	17-én
Miskolc góm.	17-én
Debreczen	21-én
Zágráb	22-én
Szabadka	22-én
Szeged	22-én
Kassa	22-én
Fiume	23-án
Ujvidek	28-án
Bszék	28-án
Kolozsvár	28-án
Szatmár-Németi	28-án

Budapest, 1906. április hó 20-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Fajtiszta
szőlőoltványokat,
gyökeres fás oltványokat, a legjobb bor és csemege-
fajokból ajánl megvételre 971
Hámory-gazdaság.
Bővebb felvilágosítás nyerhető:
Arad, Deák Ferenc-utca 3 sz. Telefon 229.

Sok millió előkelő
urhölgy használja a
világhírű
Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható
ártalmatlan zser szeplők, májfoltok, bőrtakák, patta-
nások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ
legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek an-
nak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely alkalmazása után
erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

3881

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

A hölgyek legszebb díszé

a fehér és tiszta arczbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉME

használata által

Szeplő, májfolt, bíbriós,

bőrvörösséget és mindennemű arczisztatlanságot
egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-crème azappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fe-
hér, rózsá vagy krém színben doboza 1 K. 20 t.
Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utánzatoktól!

A bevásárlásnál csakis Hajós-féle Aradi
készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Arpád

gyógyszertárában

3881

Arad, Arany-ter 22. sz. a megyeházzal szemben

avábbá Földes Kelemen, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Vojtek Kálmán gyó-
gyász uraknál és Vojtek és Welz droguériájában.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak

felvétetik.

Bővebbét a kiadóhivatalban.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a
híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely ugy tejes, mint fekete kávé-
nak valami fenomenális finom, íze,
aromája páratlan, az idegekre nem
ártalmas, szapora és igen kiadó.
Hetenként kétszer friss pörkölt;
eredeti 1/2 és 1/4 kilós csomagolá-
ban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

üzletkereskedésben kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni;
minden csomag cégem nevével és
ólompecséttemmel van ellátva. 195

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

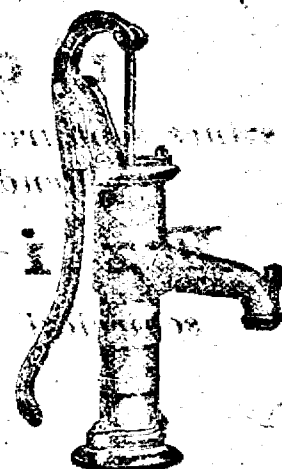
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyári
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
héjak és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbíttatnak, ezáltal a szí-
vattyu nem romlik és a bort nem
ronthatja, a gépezet jó működé-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közsé-
geknek legalkalmasabb,
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem akadályoz meg a
szolgálatot, a gép jó működé-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes csa-
varok és a legjobb minőségű be-
lül gummizott kender-csővek a
legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és

jobbak, mint

bármely bel

vagy külföldi

gyárban

Hönig-Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Telefon
Arad

Aradvármegye

nyilvános nagy fali

Térképe

108—144 cm. nagyságban; melynek eddigi ára 10 korona volt, leszallitott áron

4 koronaért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronaért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, úgy többé nem lesz az árú poton áron beszerezhető.

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Üzlet áthelyezése

Van szerencsénk t. megrendelőinket értesíteni, hogy a Szabadság-tér 8. szám alatt volt

férfiszabóüzletünket

Andrássy tér 8. szám. Minorita-palotával szemben) helyeztük át.

Egyben tudatjuk, hogy a legfinomabb magyar és angol gyártmányú ruhadarabok megérkeztek a tavaszi és nyári időnyre.

A legmodernebb kivitelben készültünk mindenféle ruhadarabot méltányos árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Martins Pál

Martins Pál

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

Aradvármegye

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hölgyeim!

Üzletemet a Deák Ferenc utca 30-dik szám alól, ugyanez utcában a másik oldalon a 2-ik szám alá Vaass-szálloda mellett levő házba helyeztem. Kérném a n. é. hölgy-közönség bizalmát továbbra is. Nálam készülnek divatos fűzők, mell-tartók, has-szorítók, egyenes tartók. Vidékiek kérjenek mérték vételi utasítást. Tisztelettel Pilcz Irma, Arad. 733

Ötvenezer darab

különféle színes férfi és női nap és esernyő 1 ft 10 któl kezdve eladatulak Hegedüs Arminnál, Szabadság-tér 17., a 13 vértanu szoborral szemben. 1356

Egy használt,

de jó karban levő bicikli megvételre kerestetik. Ajánlatok cím mel és ár megjelöléssel B. G. jelge alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Olcsón eladó

egy kis és egy 2 ajtós Wertheim-pénzszekrény és egy új Singer varrógép, Bildhauer, Orczy u. 19. 1361

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izó könyv-, papír- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű-kölcsöntára, Aradon. 264

Cocus zsir

1 kilo 55 kr., kapható Pollak József fűszerkereskedőnél, József főherceg-ut 11. 1117

Jó forgalmu pékség

Brádon, a vasút-utcában cukrászattal egybekötve átadó, esetleg eladó. Bővebbet Grosz Ferencznel, Brádon. 1312

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb áron. **INGUSZ I. és FIA** könyvkereskedése Arad 235

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1354

Egy teljesen új

fehér szobabutor, mely áll 1 drb. garderoab szekrényből tükörajtóval, egy mosdó márványlappal, egy ágy és székekből jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban

Radnai-ut 13. számú ház,

a villanyteleppel szemben, melyben jóforgalma üzlethelyiség van, szabad kézből eladó. — Bővebbet ugyanott. 1352

Szentbernárdi

Május elseji kölykök választásra eladók darabonként, helyt, 10 ftért előre fizetve a fuvar is. Cím a kiadóba. 1360

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

5196—1906. P. szám.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Dr. Sueiu János ügyvéd által képviselt Bodnár József és társai új-paulisi lakosok kérelmére az új-paulisi 594. sz. tjkvben felvett közös legeió egyénekenkénti felosztása megengedhetőségének eldöntése végett a nyomozási eljárást elrendelvé, annak foganatosítására határrapul folyó évi május hó 21-ik napjának d. e. 9 óráját Paulis községhezátához kiltúzte, a mikorra és hova az érdekeltek azzal idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyes idéztetés nélkül érdekeik képviseltetéséről gondoskodjanak.

Aradon a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnál, 1906. évi április hó 27-ik napján.

1353

Dr. Jakó,
kir. tázeiki bír.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

kárkemece téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206—255.

Gyári . 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy-u. 28. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műutamvezet. 84

Kérem a céget nem össze-tévesztetni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló-, ebédli- és mas butorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívüli olcsó árak mellett. Kívánatra házhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH IZIDOR

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz. az „Arany ABC” mellett. 201

Kérem a céget nem össze-tévesztetni!

Egy célom van!

hogy mindenki meggyőződjön országszerte előnyösen ismert olcsóságomról.

A vásárlás nem kötelező!

Mert megnézni meg szabad!

 Megvenni nem muszáj!

INGYEN ADOM

Dr. Barabás Béla remekül sikerült fényképét mindazoknak, kik áruházamban egy 20 koronás bevásárlást tesznek!

Ezen alkalommal

200.000 koronát meghaladó raktáramban az árakat még mélyebbre leszállítottam. Egyben megjegyzem, hogy az összes nyári divatujdon-ságok megérkeztek!

Kérem a föntirtakról személyesen meggyőződni!

HEGEDÜS ÁRMIN

rűfös- és női divatáruházában

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!